

Posudek

podle § 9 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně
některých souvisejících zákonů

REKONSTRUKCE VÝROBNY FTALANHYDRIDU

DEZA, a. s. VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ

V Hradci Králové 9. dubna 2003

Zpracoval: **Ing. Oldřich Petira, CSc.**

Obsah

Podklady využité pro zpracování posudku	2
I. Základní údaje	3
II. Posouzení dokumentace	4
III. Posouzení technického řešení záměru s ohledem na dosažený stupeň poznání pokud jde o znečišťování životního prostředí	6
IV. Posouzení navržených opatření k prevenci, vyloučení, snížení popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů na životní prostředí	8
V. Vypořádání všech obdržených vyjádření k dokumentaci	10
VI. Celkové posouzení akceptovatelnosti záměru z hlediska vlivů na životní prostředí	22
VII. Návrh stanoviska	27
Přílohy	36

Podklady využité pro zpracování posudku:

1. Ing. Jana Vohralíková : Dokumentace podle zákona č. 100/2001 Sb. Rekonstrukce výrobní ftalanhydridu. DEZA, a. s. Valašské Meziříčí (2002)
2. Oznámení podle zákona č. 100/2001 Sb. Rekonstrukce výrobní ftalanhydridu. DEZA, a. s. Valašské Meziříčí
3. Vyjádření dotčených samosprávných územních celků a dotčených orgánů státní správy
4. Rozptylová studie č. E/848/2002/01 Rekonstrukce výrobní ftalanhydridu v areálu firmy DEZA, a. s. Valašské Meziříčí – změna situace okolní lokality imisemi SO₂. TESO Ostrava s. r. o., Ostrava. Autorizace MŽP čj. 2338/740/02
5. Ing. Hlaváč, DEZA: Změna emisí SO₂ na výrobně ftalanhydridu a teplárně DEZA, a. s.
6. Ing. Pustějovský, DEZA: Kompenzace emisí kysličníku siřičitého změnou paliva
7. Výsledky analýzy ovzduší. Dopis Pragochema, spol. s r. o.
8. Poznatky z diskusí s pracovníky DEZA a. s., s pracovníky ČIŽP Ostrava, s pracovníky MŽP, odboru ochrany ovzduší, Praha
9. Poznatky z prohlídky areálu DEZA, z prohlídky jednotky na výrobu ftalanhydridu a z prohlídky okolí areálu DEZA

I. ZÁKLADNÍ ÚDAJE

1. Název záměru

Rekonstrukce výroby ftalanhydridu.

2. Kapacita (rozsah) záměru

Zvýšení kapacity výroby ftalanhydridu ze současných 24 000 t.r⁻¹ na 39 000 t.r⁻¹.

3. Umístění záměru

Kraj: Zlínský
Obec: Lešná
Kat. území: Mštěnovice

4. Obchodní firma oznamovatele

DEZA a. s.

5. Identifikační číslo oznamovatele

00 01 18 35

6. Sídlo oznamovatele

Masarykova 753
757 28 Valašské Meziříčí

II. POSOUZENÍ DOKUMENTACE

1. Úplnost dokumentace

Dokumentace o vlivech záměru na životní prostředí byla zpracována v členění stanoveném přílohou č. 4 k zákonu č. 100/2001 Sb. Tato základní závazná osnova dokumentace byla v několika případech, z důvodů zvýšení přehlednosti, doplněna dalším rozčleněním do podkapitol.

2. Správnost údajů uvedených v dokumentaci včetně použitých metod hodnocení

Údaje uvedené v dokumentaci vycházejí z projekčních podkladů zpracovaných společností LURGI A.G. Jelikož se jedná o rekonstrukci stávající výrobní aparatury, je pro popis potenciálních vlivů záměru na životní prostředí využito především dnes známých informací o působení stávající výrobní jednotky. V principu výrobního zařízení se nic podstatného nemění, proto je možné považovat odborný přenos dat ze stávající jednotky na rekonstruovanou jednotku za možný. Přitom je potřebné si uvědomovat, že některé vlivy na životní prostředí se mohou měnit úměrně nárůstu kapacity a jiné takovýto přepočtení neumožňují.

Imisní zátěž okolí areálu plynnými znečišťujícími látkami byla posuzována na základě výsledků modelového propočtu rozptylu emisí příslušných znečišťujících látek pomocí výpočetního programu SYMOS 97. Výstupy tohoto výpočetního programu dovolují počítat maximální krátkodobé, půlhodinové, koncentrace, počet hodin ročně, po které je nastavená limitní hodnota překračována a celoroční průměrné koncentrace znečišťujících látek, pro které byl minulým zákonem o ochraně ovzduší stanoven koncentrační limit. Zákon č. 86/2001 Sb., o ovzduší, definuje pro kritickou znečišťující látku, kterou jsou oxidy síry, čtyři různé druhy imisních limitů

- a) Jedn hodinová průměrná koncentrace - od 1. ledna 2005 nesmí být překročena více než 24krát za rok koncentrace $350 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (v roce 2003 to je $410 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a v roce 2004 to je $380 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$).
- b) Dvacet čtyř hodinová (celodenní) průměrná koncentrace – od 1. ledna 2005 nesmí být překročena více než 3krát za rok koncentrace $125 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$
- c) Roční průměrná koncentrace – od okamžiku přijetí zákona nesmí být překročena průměrná roční koncentrace $50 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$
- d) Průměrná koncentrace za zimní období – od nabytí účinnosti nařízení 350/2002 Sb., nesmí být průměrná koncentrace za období 1. 10 – 31. 3. s ohledem na ochranu ekosystémů vyšší než $20 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.

Pro posuzování situace v okolí areálu DEZA je potřebné znát první tři průměrné imisní koncentrace, jedn hodinový průměr, celodenní průměr a celoroční průměr. Stávající výpočetní programy ale umožňují spočítat pouze krátkodobou, jedn hodinovou koncentraci a celoroční průměr. Celodenní průměrné imisní koncentrace tak není v současné době zatím možné metodami propočtu rozptylu stanovit a nemohou být bez přímého změření odhadnuty. Problém není v propočtu rozptylu, ale v nedostupnosti meteorologických dat pro takovýto typ výpočtu.

Prognózní nedostupnost celodenní průměrné koncentrace znemožňuje v současné době posuzovat plnění tohoto imisního limitu, a zároveň neumožňuje rozhodnout o způsobu

posuzování kvality ovzduší, zda posuzovat na základě modelového propočtu nebo na základě měření, nebo kombinací obou postupů.

3. Pořadí variant z hlediska vlivů na životní prostředí

Záměr rekonstrukce výroby ftalanhydridu je navržen v jediné variantě technického řešení a v jediné variantě jeho umístění. Ze samotné podstaty záměru vyplývá, že nejde o stavbu tzv. „na zelené louce“, která by umožňovala přemýšlet o umístění záměru do nového území nebo o volném výběru z možných technických řešení. Protože je koncepce záměru vybudována na částečném využití již existujícího technického zařízení, na napojení výroby na stávající vnitropodnikovou infrastrukturu a surovinovou základnu, na částečné náhradě některých klíčových aparátů a na změně některých technologických parametrů, nelze o změně umístění záměru uvažovat. Lze pouze uvažovat o tom, zda trvat na zachování výroby ftalanhydridu na současném výrobním zařízení nebo, po posouzení vlivů záměru na životní prostředí, vyslovit souhlas se zamýšlenou rekonstrukcí. Hlavní důvod zájmu o uskutečnění záměru je snaha o zlepšení ekonomických parametrů stávající výroby, bez jejichž neustálého posilování a optimalizace by byl podnik odsouzen k postupné ekonomické stagnaci a v konečné fázi k ekonomickému krachu. Vedlejším přínosem rekonstrukce by mělo být snížení specifických emisí, zejména emisí naftalenu a oprava komínu spalovny ENVIROTEC.

4. Hodnocení významných vlivů záměru na životní prostředí přesahujících státní hranice

Žádný z přímých ani nepřímých vlivů záměru na životní prostředí nemůže ve významné míře, díky situování podniku DEZA do vnitrozemí České republiky a díky relativně omezenému dosahu významného působení identifikovatelných vlivů záměru na životní prostředí, ohrožovat okolní státy. K ohrožení životního prostředí, které by mohlo působit i mimo hranice České republiky by nemělo dojít ani za havarijních situací při výrobě ftalanhydridu.

III. POSOUZENÍ TECHNICKÉHO ŘEŠENÍ ZÁMĚRU S OHLEDEM NA DOSAŽENÝ STUPEŇ POZNÁNÍ POKUD JDE O ZNEČIŠŤOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Stručná charakteristika navrhovaného technického řešení

Technické řešení záměru je založeno na parciální katalytické oxidaci směsi naftalenu a o-xylenu vzdušným kyslíkem. Při teplotě 360 – 390 °C vzniká v plynné fázi v převážné míře anhydrid kyseliny ftalové, jako vedlejší produkty vznikají 1,4-naftochinon, maleinanhydrid, kyselina benzoová, kyselina akrylová, oxid uhelnatý a oxid uhličitý. Reakční plyny se ochladí, zkapalněný surový produkt se vyčistí tepelnou stabilizací a destilací.

Katalytická oxidace vstupních surovin je provázána uvolňováním velkého množství tepelné energie, která bude přeměňována ve vysokotlakou, středotlakou a nízkotlakou páru, využitelnou jako standardní energetické medium ve vlastní technologii výroby ftalanhydridu i v dalších provozovaných technologiích. Rekonstrukcí výroby ftalanhydridu dojde ve srovnání se současným stavem k mnohem vyššímu využití tepla uvolňovaného v oxidačním reaktoru. O celé toto množství tepelné energie bude možné snížit výrobu tepla v podnikové teplárně.

Nevyužitelné lehké podíly organických látek vznikajících jako vedlejší produkty v oxidačním reaktoru, oddělené ze surového produktu v odparce, budou spalovány jako přídatné palivo v peci ohřevu topného oleje vytápěné zemním plynem.

Soulad navrženého technického řešení s BREF LVOC

V únoru letošního roku byl Evropskou komisí vydán tzv. BREF (best available techniques reference document) pro vysokotonážní organické chemikálie (LVOC-large volume organic chemicals). Tento dokument shrnuje poznatky o dosažené technické úrovni výroby různých typů vysokotonážních organických látek a o dosažené technické úrovni konstrukce a provozu jednotkových operací využívaných při vysokotonážních organických výrobcích. Dokument by měl být kritériálním podkladem při posuzování úrovně technologií podléhajících procesu integrovaného povolení podle směrnice IPPC. V příloze č. 3 je kopie části tohoto dokumentu věnované výrobě anhydridu kyseliny ftalové.

Podle tohoto dokumentu se ftalanhydrid vyrábí katalytickou oxidací o-xylenu nebo naftalenu vzduchem. Reakční plyny se ochladí a surový produkt se zachytí desublimací v kondenzátoru. Požadovaná čistota produktu se dosáhne následnou destilací. Odpadní plyny jsou buď čištěny mokrou vypírkou nebo jsou spalovány.

Z hlediska vlivů na životní prostředí:

Ovzduší: Odpadní plyny z kondenzace surového produktu mohou obsahovat ftalanhydrid, maleinanhydrid, různé kyseliny, oxidy síry a oxid uhelnatý. Další plynné znečišťující látky mohou být obsaženy v odpadních plynech ze spalování zbytků a v nezkondenzovatelných látkách unikajících z destilační kolony. K čištění těchto odpadních plynů se využívá mokrá vypírka odpadních plynů po desublimaci ftalanhydridu, při které lze získat po azeotropické destilaci absorbátu maleinanhydrid. Odpadní plyny po vypírce maleinanhydridu a ostatní odpadní plyny obsahující zbytková množství organických látek se čistí jejich spalováním v katalytické spalovně plynů. Veškeré uhlovodíkové zbytky se využívají jako palivo nebo se odstraňují spalováním.

Voda: Vodu mohou znečišťovat absorbáty z mokré vypírky odpadních plynů po desublimaci ftalanhydridu nebo odpadní vody vznikající při zachytu a čištění maleinanhydridu. Odpadní

vody může vznikat $1 - 10 \text{ m}^3 \cdot \text{t}^{-1}$. V odpadní vodě mohou být obsaženy organické látky v množství v přepočtu $1 - 10 \text{ kg CHSK} \cdot \text{t}^{-1}$.

Odpady: Odpadem se mohou stát tuhé organické zbytky z čištění destilační kolony a odparky.

Závěr:

Porovnáním návrhu technického řešení posuzovaného záměru rekonstrukce výroby ftalanhydridu s charakteristikou dosaženého stavu technického řešení výroby ftalanhydridu ve světě, popsanou v citovaném dokumentu BREF LVOC (2002), lze dojít k závěru, že navrhovaný záměr odpovídá principem výroby i technickým řešením jednotlivých uzlů ovlivňujících životní prostředí obvyklým světovým standardům.

IV. POSOUZENÍ NAVRŽENÝCH OPATŘENÍ K PREVENCI, VYLOUČENÍ, SNÍŽENÍ, POPŘÍPADĚ KOMPENZACI NEPŘÍZNIVÝCH VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Zpracovatelé dokumentace považují za nejvýznamnější opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů rekonstrukce výroby ftalanhydridu na životní prostředí soulad technologie s parametry BAT. V tomto případě se jedná pouze o soulad ve smyslu souladu struktury technologie a jednotlivých výrobních uzlů. Dostupná charakteristika BAT neposkytuje, s výjimkou produkce odpadních vod, prakticky žádná kvantitativní specifická emisní kritéria.

Za nejvýznamnější opatření na ochranu životního prostředí u stávající technologie lze považovat vybavení výrobního zařízení spalováním plyných odpadů na katalytické spalovně, využití odpadních uhlovodíkových podílů k vytápění pece výrobní jednotky a relativně dobře propracovaný systém využití odpadního tepla k výrobě technologické páry pro vlastní potřebu i pro dodávku do podnikové sítě.

Tento základ by měl být plánovanou rekonstrukcí dále zdokonalen napojením odvodu znečištěného vzduchu z zásobníků naftalenu o o-xylenu na katalytickou spalovnu a rekonstrukcí komínu této spalovny. Po odstranění potenciálních emisí ze zásobníků naftalenu by se tak jedním z nejvýraznějších faktorů znečištění životního prostředí provozem výrobního zařízení na ftalanhydrid staly emise oxidů síry. Síra do procesu vstupuje jako nečistota obsažená v surovém naftalenu. Obsah síry v surovém naftalenu se daří postupně snižovat, ale stále ještě je nutné uvažovat s přibližně 0,3 % síry.

Udržení množství emisí znečišťujících látek odcházejících do volného ovzduší z celého areálu DEZA nebo vybavení nového zařízení takovým systémem čištění spalin, který by zaručil dodržování všech emisních parametrů zdroje a imisních parametrů v okolí areálu je předmětem největšího počtu připomínek k posuzovanému záměru. Vyřešení problému emisí oxidů síry z areálu DEZA, případně z jednotky na výrobu ftalanhydridu, je do jisté míry „strategickým“ problémem. Stávající technologie výroby ftalanhydridu i technologie po rekonstrukci *plní emisní parametry* předepsané novým zákonem o ovzduší.

Potenciální problémy mohou být zřejmě s plněním krátkodobých hodinových *imisních limitů* v obcích nacházejících se v meteorologicky nejexponovanějším směru proudění větru (163 °). Na jedné straně již současný stav je podle některých modelových propočtů stavem, při kterém pravděpodobně dochází v těchto obcích k překračování nově stanovených krátkodobých imisních limitů po více hodin v roce, než připouští od 1. 1. 2005 nařízení vlády č. 350/2002 Sb. Na druhé straně zřejmě ani úplné odsíření rekonstruované jednotky na výrobu ftalanhydridu nezaručuje splnění tohoto parametru znečištění volného ovzduší. Za strategické rozhodování lze tedy považovat rozhodování mezi možnostmi zastavení jakýchkoliv dalších technologických investičních aktivit až do doby než bude podnik plnit všechny nově stanovené emisní i imisní parametry a mezi povolením dílčích rekonstrukcí kombinujících investice do ekonomického rozvoje s investicemi do zlepšování parametrů znečištění rekonstruované technologie. Z pohledu zpracovatele posudku je to rozhodnutí obtížné v tom, že z celospolečenských hledisek je to rozhodování politické. Z čistě technických hledisek by mohly orgány vykonávající dozor nad ochranou ovzduší, zastavit všechny investice s výjimkou investic do snižování negativních vlivů na životní prostředí. Ve svých důsledcích by to v případě podniku DEZA vedlo zřejmě ze střednědobého pohledu k ekonomickým problémům až na hranici odsouzení podniku k ekonomickému krachu se všemi negativními důsledky v sociální oblasti v celém regionu. Ačkoliv není oblast okolo areálu společnosti DEZA prohlášena Ministerstvem životního prostředí za oblast se zhoršenou

kvalitou ovzduší, je každému kdo zná místní poměry jasné, že problém emisí oxidů síry je mnohem menší a snáze řešitelný než problém pachových emisí z tohoto areálu. Pachové emise stály ještě na konci minulého roku relativně na okraji zájmu kontrolních orgánů, nebyly k dispozici oficiálně stanovené metody měření pachů a nebyly kvantitativně stanoveny ani přípustné emisní nebo imisní parametry pachů. Přísný pohled na dodržení zákonem stanovených parametrů při posuzování emisí a imisí oxidů síry by musel být spojen se stejně přísným pohledem na emise a imise pachů.

Na druhé straně „politicky“ (nikoliv stranicky) ovlivněný pohled na problém dosažení souladu s imisními parametry v okolí podniku, který by při dodržení všech zákonem požadovaných emisních parametrů umožnil, po dobu stanovenou dohodou mezi samosprávnými orgány a podnikem, další podmíněný provoz rekonstruované výrobní jednotky na výrobu ftalanhydridu, při kterém by po dohodnutou dobu nebyly ještě ideálně splněny všechny požadované imisní limity, by mohl vytvořit prostor pro pokračování ekonomického rozvoje, z jehož nově získaných ekonomických zisků by mohl být hrazen časově rozložený a závazný program dosažení souladu působení podniku na životní prostředí s požadavky stanovenými nově zákonem o ovzduší. K tomuto pohledu se kloní i zpracovatel posudku, protože některými studii prokazované překračování krátkodobých imisních parametrů v jednom až třech referenčních bodech není zcela prokazatelné a rozhodování o přípustnosti či nepřípustnosti provozu takového uskupení zdrojů by mělo být založeno ne na domněnkách, ale na prokazatelných výsledcích měření. Dalším argumentem ve prospěch souhlasu s rekonstrukcí je to, že pokud by bylo měřením zjištěno, že jsou v okolí areálu DEZA překračovány limity imisní zátěže obcí, bylo by řešení tohoto problému zaměřeno vůči jinému zdroji než je výrobní ftalanhydridu.

V. VYPOŘÁDÁNÍ VŠECH OBDRŽENÝCH VYJÁDŘENÍ K DOKUMENTACI

Ministerstvo životního prostředí jako úřad příslušný podle § 21 odst. c) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen zákon), k zajištění posouzení daného záměru spadajícího do přílohy č. 1 sloupec A zákona rozeslalo dokumentaci o hodnocení vlivů záměru na životní prostředí a požádalo o vyjádření k záměru a k dokumentaci:

A. Dotčené územní samosprávné celky:

1. Zlínský kraj
2. Obec Lešná
3. Město Valašské Meziříčí;

B. Dotčené správní úřady:

4. Krajský úřad Zlínského kraje
5. Okresní úřad Vsetín
6. Okresního hygienika Vsetín
7. Českou inspekci životního prostředí, oblastní inspektorát Ostrava
8. Českou inspekci životního prostředí, oblastní inspektorát Olomouc
9. Ministerstvo zdravotnictví
10. Ministerstvo životního prostředí, odbory ochrany ovzduší, odpadů, ekologických škod a ochrany vod.

O zveřejnění dokumentace, bez jejího předání, byly informovány:

1. Ministerstvo životního prostředí, odbor výkonu státní správy VIII v Olomouci
2. Česká inspekce životního prostředí, ředitelství v Praze
3. Krajský hygienik ve Zlíně.

Po proběhnutí lhůty stanovené zákonem pro předání vyjádření dotčených územních samosprávných celků a správních úřadů ke zveřejněné dokumentaci Ministerstvo životního prostředí předalo dokumentaci a kopii všech získaných vyjádření zpracovateli posudku.

V dalším textu této části posudku je uveden stručný obsah vyjádření a způsob vypořádání případných připomínek k záměru nebo k hodnocení jeho vlivů na životní prostředí zpracovatelem posudku. Plný text získaných vyjádření je uveden v příloze č. 2 k posudku.

Zlínský kraj

Obsah vyjádření:

Rada Zlínského kraje požaduje, aby v rámci stavby „Rekonstrukce výroby ftalanhydridu“ byla v rámci areálu DEZA a. s. realizována opatření, která zajistí, že realizací stavby nedojde ke zvýšení emisí SO₂ z areálu DEZA, a. s. Valašské Meziříčí.

Způsob vypořádání připomínek zpracovatelem posudku:

Rada Zlínského kraje požaduje, aby v důsledku realizace záměru nedošlo k nárůstu emisí oxidu siřičitého z celého areálu. Tento požadavek se částečně překrývá s požadavkem oblastního inspektorátu ČIŽP Ostrava. Při projednávání možnosti splnění tohoto požadavku s pracovníky společnosti DEZA a při konzultaci možnosti splnění požadavku s pracovníky OI ČIŽP Ostrava došlo k dohodě, že lze tento požadavek splnit buď odsířením odpadních plynů ze spalovny ENVIROTEC, používané ke spalování plyných odpadů z jednotky na výrobu ftalanhydridu, nebo snížením emisí oxidů síry na některém z dalších zdrojů působících na

území areálu DEZA. Které zdroje v areálu DEZA působí je možné při čtení posudku nejnáze zjistit z tabulky na straně 3 rozptylové studie jejíž kopie je připojena k posudku jako příloha č. 4, nebo z tabulek zařazených do části posudku věnované vypořádání připomínek OI ČIŽP Ostrava.

V návrhu kompenzačních opatření, předloženém společností DEZA, kterými by mělo být zabezpečeno udržení emisí oxidů síry na stávající úrovni, je nárůst emisí oxidu siřičitého v množství 109,71 t/r, způsobený zvýšením množství síry vnášené do výroby ftalanhydridu ze surového naftalenu kompenzován snížením emisí oxidů síry z teplárny o 71,12 t/r, umožněným zvýšenou produkcí páry z výrobní jednotky ftalanhydridu a odpovídajícím snížením odběru páry z teplárny. O dalších 38,6 t/r lze snížit emise oxidu siřičitého z teplárny nahrazením 2 144 t dehtové topné směsi (DTS) 2 358 000 Nm³ zemního plynu. Pro přebytečnou DTS je možné nalézt jiné energetické využití mimo areál DEZA. Podklady a postup propočtu těchto kompenzačních hodnot jsou uvedeny v přílohách č. 5 a 6 k posudku. Tímto způsobem zajištěná kompenzace je pro podnik nejvýhodnější po stránce ekonomické, jelikož je dosažitelná bez nutnosti nákladné investice do odsiřovacího zařízení na relativně málo kapacitním zdroji emisí oxidů síry. Podle vyjadřování pracovníků společnosti DEZA by tento postup neměl být považován za snahu omezovat investice do ochrany životního prostředí, ale jako rozumný krok umožňující tyto dočasně uspořené investiční prostředky použít pro výstavbu odsiřovacího zařízení na jiném mnohem kapacitnějším zdroji emisí oxidů síry nebo na zdroji, který se podle modelových propočtů jeví jako nejvýrazněji ovlivňující imisní situaci v dotčených kritických bodech v okolí areálu společnosti DEZA.

Požadavek na kompenzaci produkce oxidů síry, kterou by měl být zajištěn současný emisní strop pro oxidy síry pocházející z areálu DEZA navrhuje zpracovatel posudku jako jednu z podmínek stanoviska MŽP.

Obec Lešná

Obsah vyjádření:

Obec Lešná se záměrem a s hodnocením jeho vlivů na životní prostředí souhlasí za podmínek, že:

1. před zahájením stavby bude provedeno měření NO_x a SO₂ v obytné zástavbě místní části Vysoká,
2. pokud měření potvrdí zvýšení imisní zátěže, provede investor v areálu taková opatření, která povedou ke snížení škodlivin na úroveň před realizací záměru.

Způsob vypořádání připomínek zpracovatelem posudku:

Požadavek na změření stávajícího imisního zatížení místní části Vysoká se sice jeví jako rozumný, ale jednorázovým nebo krátkodobým (i několikaměsíčním) měřením na místě, za očekávaného předpokladu (doloženého provedenými modelovými propočty), že roční průměrné koncentrace oxidů síry a oxidů dusíku splňují s dostatečnou rezervou imisní limity stanovené zákonem č. 86/2002 Sb., o ovzduší, a s přihlédnutím k náhodnosti atmosférických jevů ovlivňujících krátkodobé koncentrace, je obtížné splnit tento požadavek a zároveň neoddlát rekonstrukci výroby o několik let. Podle nového zákona o ochraně ovzduší je za návrh zřízení monitorovacích stanic a za jejich provoz zodpovědné Ministerstvo životního prostředí, které problematiku provozu stálých měřicích stanic řeší ve spolupráci s ČHMÚ. Stálá měřicí stanice by mohla být zřízena až po důkladném doložení, že oblast je mimořádně znečištěnou oblastí, což zřejmě z pohledu znečišťování emisemi oxidů síry nebude doložitelné.

Zástupce společnosti DEZA poskytl zpracovateli posudku kopii dopisu společnosti Pragochema (viz příloha č. 7), kterým tato společnost zaslala společnosti DEZA výsledky pasivního monitoringu průměrné koncentrace oxidů síry a oxidů dusíku v několika lokalitách v okolí areálu DEZA za období od 31. 5. 2002 do 1. 7. 2002. V průběhu měsíce června, tedy v období s dobrými rozptylovými podmínkami a s relativně nízkými vstupy měřených látek z neprůmyslových zdrojů se orientačně stanovené průměrné koncentrace pohybovaly v okolí areálu DEZA na úrovni pod $10 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ pro oxidy síry a kolem $15 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ pro oxidy dusíku. Tyto koncentrace jsou v přibližné shodě s očekávanými pozadovými koncentracemi daných látek ve volném ovzduší.

Podmínky pro rozhodování o tom, zda je možné posuzovat kvalitu volného ovzduší modelovými propočty nebo je nutné založit posuzování na měření koncentrace posuzovaných škodlivin jsou zákonem č. 86/2001 Sb. dány pro oxid siřičitý ve vazbě na počet dnů, po které je pravděpodobné, že celodenní průměrná koncentrace přesáhne $75 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. V případě oxidů dusíku je možné z poskytnutých rozptylových studií učinit odborným odhadem závěr, že reálné podmínky v okolí areálu společnosti DEZA budou splňovat požadavky na posuzování kvality ovzduší na základě modelového propočtu rozptylu emisí. Zpracovatel posudku proto požádal oznamovatele o doplnění potřebných podkladů pro rozhodování pro oxid siřičitý.

Po odborných konzultacích s autorizovanými odborníky pro výpočet rozptylových studií a pro zpracování posudků pro oblast ochrany ovzduší došel zpracovatel posudku k závěru, že bez výsledků měření není v současné době možné celodenní průměrnou imisní zátěž stanovit.

Zpracovatel posudku se proto rozhodl využít přístupu z hlediska „nejhorší možné varianty“ a doporučil jako podmínku ke stanovisku MŽP, aby oznamovatel zajistil podklady pro posuzování úrovně znečištění ovzduší v lokalitě Vysoká měřením koncentrace oxidů síry způsobem a metodami předepsanými příslušnými právními předpisy. V praxi to znamená, že měření by mělo být provedeno závaznou metodou, závaznou metodikou, autorizovanou osobou.

V souvislosti s avizovaným možným nedodržením některých imisních limitů pro oxidy síry a v souvislosti s často diskutovanými dalšími problémy s kvalitou ovzduší v okolí areálu DEZA požádal zpracovatel posudku zástupce oznamovatele o zpracování vstřícného programu snižování znečišťování ovzduší, který by naznačoval předpokládaný postup, kterým by mělo být dosaženo souladu působení společnosti DEZA na kvalitu ovzduší s požadavky stanovenými novým zákonem o ovzduší. V krátké budoucnosti se dá očekávat, že zpracování takového programu uloží společnosti DEZA závazně i příslušný orgán kraje. Zástupci oznamovatele v době zpracování posudku poskytly jeho zpracovateli návrh na kompenzaci nárůstu emisí oxidů síry z rozšířené výroby ftalanhydridu snížením emisí těchto látek z teplárny tak, aby celkové emise síry z areálu DEZA zůstaly zachovány na úrovni před rekonstrukcí jednotky na výrobu ftalanhydridu. Část emisí oxidů síry z teplárny bude kompenzována snížením výroby páry v teplárně na konto zvýšení produkce páry z odpadního tepla při výrobě ftalanhydridu, další snížení produkce oxidů síry v teplárně by mělo být dosaženo záměnou části dehtové topné směsi za zemní plyn. Propočet navrhovaného snížení produkce oxidů síry z teplárny je uveden v příloze č. 5 a 6 k posudku.

Přijetí navržené kompenzace se nemusí nutně projevit v některých referenčních bodech jako postačující pro udržení imisních dopadů na stejné úrovni jaká je před rekonstrukcí. Je to dáno velkou složitostí jevů, které mohou ovlivňovat chování emisí při rozptylu za významně nevýhodných rozptylových podmínek, jevů působených tepelným výkonem zdroje emisí, jeho situováním v areálu DEZA, výškou komína nad úrovní terénu a nadmořskou výškou referenčního bodu. Řešení, které by plně zohlednilo všechny tyto parametry bude složité a bude vyžadovat více času. V současné době společnost zadala provedení optimalizačních

modelových propočtů rozptylu emisí oxidů síry z jednotlivých zdrojů působících v areálu DEZA s cílem nalézt optimální řešení nejen z hlediska dodržení emisního stropu ale i z hlediska dosažení obecného souladu provozu společnosti s nově stanovenými imisními předpisy.

Město Valašské Meziříčí

Obsah vyjádření:

Rada města schválila dne 24. června 2002 vyjádření odboru životního prostředí Městského úřadu Valašské Meziříčí k dokumentaci hodnocení vlivu na životní prostředí stavby „Rekonstrukce výroby ftalanhydridu v areálu firmy DEZA, a. s. Valašské Meziříčí“. Vzhledem k tomu, že dochází k rekonstrukci stávající výroby nemá odbor životního prostředí námitek k realizaci stavby.

Způsob vypořádání připomínek zpracovatelem posudku:

Vyjádření Rady města Valašské Meziříčí k realizaci záměru i k hodnocení jeho vlivů na životní prostředí je souhlasné a nevyžaduje vypořádání žádných připomínek nebo požadavků.

Okresní úřad Vsetín

Obsah vyjádření:

Přednosta okresního úřadu postoupil žádost o vyjádření k dokumentaci k vyřízení referátu životního prostředí. Referát životního prostředí posoudil předloženou dokumentaci z hlediska

- vodního hospodářství,
- odpadového hospodářství,
- nakládání s chemickými látkami a
- ochrany přírody.

Ze všech těchto hledisek neshledal referát životního prostředí v předložené dokumentaci nedostatky a s hodnocením vyslovil souhlas bez připomínek.

Způsob vypořádání připomínek zpracovatelem posudku:

Vyjádření Okresního úřadu ve Vsetíně k hodnocení jeho vlivů na životní prostředí je souhlasné a nevyžaduje vypořádání žádných připomínek nebo požadavků.

Okresní hygienik Vsetín

Obsah vyjádření:

Okresní hygienik souhlasí s dokumentací s následujícími připomínkami:

1. Vzhledem k tomu, že rozptylové studie pro klasické škodliviny nebyly konfrontovány s výsledky dosavadních měření, trvá požadavek skutečnou imisní zátěž ovzduší doložit měřeními K_d (NO_x) (resp. NO_2) a SO_2 pro nejvíce zatíženou lokalitu Vysoká pro objektivizaci stávajícího stavu a očekávaného nárůstu znečištění ovzduší.

2. Doplněná dokumentace se nevyrovnala s překračováním nových imisních limitů u klasických škodlivin. Toto požadují řešit v navazujících stupních dokumentace v rámci nové legislativy v oblasti ochrany ovzduší (kupř. zákon 76/2002 o integrované prevenci a

omezování znečištění), vzhledem k tomu, že varianta řešící odlučování síry pouze na provoze „ftal“ se jeví jako málo efektivní.

Způsob vypořádání připomínek zpracovatelem posudku:

Požadavek okresního hygienika na měření koncentrace oxidů síry a oxidů dusíku je obdobný požadavku obce Lešná. Stanovisko zpracovatele posudku k tomuto požadavku okresního hygienika je stejné, jak je uvedeno v části posudku věnované vypořádání požadavků obce Lešná. Protože oznamovatel není schopen dodat podklady pro rozhodnutí o tom, zda je možné kvalitu ovzduší v okolí areálu DEZA posuzovat modelovými propočty nebo musí být prováděno měření, navrhuje zpracovatel posudku, aby společnost získala podklady pro posuzování kvality ovzduší v okolí areálu měření.

Rozptylové studie doložené v dokumentaci navodily dojem, že existuje potenciální možnost nedodržení krátkodobých emisních limitů pro oxidy síry za velmi nepříznivých rozptylových podmínek. Výpočet krátkodobých imisních koncentrací naznačuje možnost překračování počtu dnů, kdy by nemusel být dodržen jednohodinový imisní limit. Povinnost dodržet tento limit je stanovena zákonem o ochraně ovzduší od 1. 1. 2005. Výrobna ftalanhydridu je v porovnání s ostatními zdroji emisí oxidů síry minoritním zdrojem těchto látek. Dosažení souladu s nově stanovenými imisními limity bude zřejmě vyžadovat úpravu na zdroji, který bude stanoven optimalizačním postupem tak, aby byl zásah provedený na takovémto zdroji nejúčinnější.

Doba stanovená zákonem pro zpracování posudku je krátká na to, aby mohl být zpracován a závaznou formou společností DEZA vyhlášen plán na snížení emisí. Požadavek okresního hygienika postupovat v termínech a v podmínkách stanovených zákonem č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci se jeví zpracovateli jako velmi dobrý kompromis mezi návrhem ČIŽP na nesouhlasné stanovisko MŽP k záměru rekonstrukce jednotky na výrobu ftalanhydridu a mezi souhlasem spojeným s rizikem, že při uvolnění možnosti rekonstruovat výrobu ftalanhydridu se nebude v budoucnu k potřebě zlepšit imisní situaci v okolí areálu DEZA tato společnost stavět dostatečně aktivně. Potřeba získat integrované povolení tuto možnost vypučuje.

Zamýšlenou rekonstrukcí není podle dosud provedených propočtů zajištěno plnění krátkodobých imisních limitů pro oxidy síry v relativně malém podílu celoročního časového fondu, ale na druhé straně by mělo rekonstrukcí výroby ftalanhydridu dojít k významnému snížení emisí a tedy i emisí naftalenu. Další aktivity, kterými je v současné době zabezpečováno společností DEZA postupné snižování emisí znečišťujících látek, nejsou zaměřeny do oblasti znečišťování oxidy síry, ale spíše do ještě významněji vnímané oblasti snižování znečišťování ovzduší emisemi organických látek, na které jsou v případě daného zastoupení organických látek přítomných v areálu DEZA vázány pachové emise. Podle vyjádření zástupců DEZA se jedná o:

- rekonstrukci výroby naftalenu – dvoukolonový systém, veškeré emise z výroby naftalenu by měly být svedeny do jednoho místa, kde by měl být zachycen naftalen desublimací, případně by měly být odpadní plyny spalovány na spalovně ENVIROTEC,
- stáčení dehtů – dovážené dehty by měly být přečerpávány mimo areál DEZA (ve Vojanech) z cisteren vyžadujících rozehtávání dehtu přímou parou do cisteren vybavených topnými hady, do konce roku 2002 by měla být zajištěna novými cisternami přeprava asi z 50 %,
- návrh na změnu způsobu stáčení dehtu z cisteren (návrh je ve stadiu přípravy technického řešení) – místo stávajícího stáčení gravitačním výtokem z cisterny do podzemní jímky přečerpávání uzavřeným potrubím,

- v roce 2003 orientační měření pachových emisí.

Bohužel se nepodařilo zpracovateli posudku přesvědčit zástupce společnosti o vhodnosti prezentace těchto nebo dalších podobných záměrů v době zpracování posudku závaznější formou, která by mohla být převzata do závěrů posudku.

Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Ostrava

Obsah vyjádření:

Vyjádření oblastního inspektorátu ČIŽP k rekonstrukci jednotky na výrobu ftalanhydridu je záporné. Oblastní inspektorát nedoporučuje souhlasit s dílčím zvyšováním kapacity výroby jednotlivých výrobních technologií, protože již stávající stav působí překračování nově stanovených imisních limitů některých znečišťujících látek v okolí areálu DEZA. Před projednáním dokumentace doporučuje oblastní inspektorát žadateli zpracovat a doložit takovou koncepci dalšího postupu snižování stávajících vlivů na životní prostředí, po jejichž realizaci nebudou překračovány imisní limity stanovené novým zákonem o ochraně ovzduší. Předložená dokumentace nedovoluje posuzovat jednodenní průměrné imisní koncentrace, protože zpracované rozptylové studie tento parametr neuvádějí.

Na podporu tohoto vyjádření je OI podrobněji okomentováno posouzení rozptylu emisí naftalenu a oxidu siřičitého. U naftalenu je konstatováno, že po realizaci záměru bude v řadě kontrolních bodů několikanásobně překračována krátkodobá (třicetiminutový průměr) koncentrace naftalenu $3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Počet hodin v průběhu roku, po které bude tato hodnota překročena, by měl být po realizaci záměru sice ve většině kontrolních bodů o více než polovinu menší, ale přesto bude docházet k překračování výše uvedené koncentrační hranice, která je ve vyjádření oblastního inspektorátu označována za limit.

V části dokumentace věnované charakterizaci rizika naftalenu (str. 64) se podle názoru oblastního inspektorátu nesprávně porovnává při výpočtu koeficientu bezpečnosti průměrná roční koncentrace imisí s půlhodinovou, takže potom vychází hodnota rizika naftalenu menší než jedna, což je vykládáno chybně jako stav, při kterém se neočekává významné riziko pro zdraví. S hodnotou $3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ by se měly podle názoru oblastního inspektorátu porovnávat krátkodobé imisní koncentrace.

Dále je ve vyjádření oblastního inspektorátu upozorněno na chybu při odhadu celkového emisního toku naftalenu do volného ovzduší, která je způsobena nezapočítáním zvýšení emisí naftalenu v důsledku zvýšení jeho odběru pro potřebu výroby ftalanhydridu. Navyšování kapacit výroby je potřebné zohlednit v rámci opatření v celém podniku ve vztahu k očekávané imisní situaci.

Podobně v části dokumentace věnované posouzení účinků emisí oxidu siřičitého, je v řadě referenčních bodů konstatováno překračování krátkodobého imisního limitu. Za této situace požaduje oblastní inspektorát zavedení odsíření spalín ze spalovny ENVIROTEC. Zároveň inspektorát připomíná, že nový zákon o ovzduší požaduje realizaci takových řešení, která vedou k dodržení emisních i imisních hodnot v ovlivněném okolí.

Způsob vypořádání připomínek zpracovatelem posudku:

Stanovisko oblastního inspektorátu je vůči posuzovanému záměru velmi kritické a ve svých závěrech zaměřené na požadavek odsíření spalovny ENVIROTEC a na zpracování celkové koncepce uvedení činností v celém areálu DEZA do souladu s novým zákonem o ochraně ovzduší. Toto své stanovisko opírá oblastní inspektorát o výsledky propočtu rozptylu emisí

naftalenu, jako reprezentanta jedné z nejtypičtějších skupin organických znečišťujících látek a o výsledky propočtu rozptylu emisí oxidů síry.

Zpracovatel posudku se domnívá, že základní požadavek na uvedení činností prováděných v areálu DEZA do souladu se zákonem č. 86/2001 Sb., o ovzduší, je naprosto oprávněný. Podrobnější diskusi si ale zaslouhuje způsob, jakým je nejvhodnější tento požadavek zajistit.

Nejprve je potřebné vyjádřit se k podpůrné argumentaci oblastního inspektorátu, kterou jsou kritizovány některé přístupy a postupy hodnocení uvedené v dokumentaci.

Za významný nedostatek dokumentace považuje OI Ostrava skutečnost, že nejsou žádným způsobem uvedeny odhady plnění celodenních imisních limitů pro oxid siřičitý. I zpracovatel posudku na tuto skutečnost pohlížel zpočátku kriticky, ale na závěr diskusí s řadou odborníků byl přesvědčen, že v současné době neexistuje v naší republice výpočetní metoda, kterou by tento ukazatel mohl být s dostatečnou věrohodností počítán. Nezbyvá tedy než v současné době připustit nemožnost předpovídání celodenních průměrných koncentrací. Chybějící data bude možné získat až ve chvíli, kdy budou v kritických bodech plynoucích z propočtu hodinových průměrných koncentrací získány údaje standardním měřením. Zpracovatel posudku požadavek na zajištění měření v kritických bodech navrhl jako jednu z podmínek stanoviska MŽP.

Ke kritickému vyjádření oblastního inspektorátu k charakterizaci rizika naftalenu má zpracovatel posudku názor, ve kterém s uvedenou kritickou argumentací z větší části nesouhlasí z následujících důvodů:

Podle údajů z rizikové studie uvedené v příloze č. 5 k dokumentaci byly do výchozí bilance emisí naftalenu z areálu DEZA započteny emise z jednotky na výrobu ftalanhydridu a emise z dalších zdrojů:

- stáčení surového dehtu z cisteren do podzemní nádrže (bazina)	1,332 t/r
- emise naftalenu ze skladovacích zásobníků surového dehtu	1,000 t/r
- emise ze skladu smoly včetně plnění do cisteren	0,084 t/r
- emise ze skladu ostatních dehtových olejů a DTO	0,297 t/r
- provoz Naftalen	0,124 t/r
- provoz Antracen	0,316 t/r
- provoz Ftalanhydrid, odvzdušnění zásobníku naftalenu	3,460 t/r
- provoz Ftalanhydrid, odvzdušnění zásobníku NF 75	0,280 t/r

Zvýšením odběru naftalenu pro potřeby výroby ftalanhydridu by nemělo dojít k odpovídajícímu nárůstu výroby naftalenu, ale jen ke snížení přímého prodeje naftalenu a přesunu tohoto množství ve prospěch výroby ftalanhydridu. Zpracovatel posudku se proto domnívá, že do propočtu rozptylu emisí naftalenu byly zahrnuty všechny stávající identifikované významné zdroje znečišťování touto látkou. Po případné rekonstrukci výroby ftalanhydridu by naopak mělo dojít k výraznému snížení emisí naftalenu z areálu DEZA eliminací jeho nejvýznamnějšího zdroje. Tento postup by měl vést k odpovídajícímu poklesu imisních koncentrací naftalenu v okolí areálu, jak bylo dokumentováno rozptylovou studií.

Ke kritickým závěrům oblastního inspektorátu, týkajícím se hodnocení rizika imisí naftalenu má zpracovatel posudku rovněž nesouhlasné připomínky založené na následující argumentaci: Pro naftalen není stanoven českými právními předpisy žádný závazný imisní limit. Z odborné literatury (databáze IRIS U.S. EPA) převzal zpracovatel této části dokumentace, MUDr. Havel, pro naftalen referenční hodnotu $3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Z definice referenční hodnoty vyplývá, že při

uvedené koncentraci naftalenu v ovzduší by při celoživotní expozici nemělo dojít k významnému poškození zdraví lidí. Tato hodnota byla odvozena z provedených laboratorních pokusů na zvířatech s využitím bezpečnostního koeficientu 3000. Protože v našich právních předpisech neexistuje pro naftalen žádná zákonem stanovená regulační hodnota, je možné podle stávajících obecných přístupů k hodnocení rizik chemických látek využít k charakterizaci rizika vědecky zdůvodněné referenční hodnoty, získané z experimentálně získaných hodnot NO(A)EL nebo LO(A)EL přepočtem s využitím bezpečnostních koeficientů zohledňujících míru nejistot při převodu údajů získaných za experimentálních podmínek na zvířatech na člověka. Charakteristika rizika, založená na porovnávání celoročních průměrných koncentrací s referenční hodnotou $3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, je tedy metodicky provedena v souladu s našimi právními předpisy a s mezinárodně uznanou koncepcí charakteristiky rizik.

Pro posuzování rizika plynoucího z krátkodobé inhalace naftalenu by bylo modelově zřejmě přiměřenější použít hodnoty PEL (přípustný expoziční limit) nebo NPK-P (nejvyšší přípustná koncentrace na pracovišti), které jsou podle nařízení vlády 178/2001 Sb. pro PEL $50 \text{ mg}\cdot\text{m}^{-3}$ a pro NPK-P $200 \text{ mg}\cdot\text{m}^{-3}$. Nejvyšší krátkodobá koncentrace naftalenu v nejvíce zatíženém referenčním bodě č. 20 – obec Bynina by podle modelového propočtu měla dosahovat $0,035 \text{ mg}\cdot\text{m}^{-3}$. Hodnota PEL je stanovena jako nejvyšší expoziční koncentrace naftalenu na pracovišti, která by při celosměnové expozici 8 hodin denně a pět dní v týdnu po dobu třiceti let práce v takto znečištěném prostředí neměla vést k významnému poškození zdraví lidí.

Po konzultaci vyjádření oblastního inspektorátu s jeho autory se zpracovatel posudku domnívá, že kritický pohled na posouzení imisí naftalenu ze strany oblastního inspektorátu byl zřejmě motivován snahou o podchycení indikátorové znečišťující látky, která by mohla sloužit jako nástroj k regulaci úniku pachů z areálu. Přestože se zpracovatel posudku domnívá, že záležitost pachových emisí je vážným problémem výroby v areálu DEZA a do budoucna se stane jedním z nejpřísněji sledovaných a nejobtížněji řešitelných, nebude asi vazba pachových emisí na emise naftalenu tím neúčinnějším nástrojem pro posuzování a regulaci. Čichový práh naftalenu je v odborné literatuře uváděn $440 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Takovýchto hodnot imisní koncentrace naftalenu se podle provedených propočtů pravděpodobně v okolí areálu DEZA dosahovat nebude. Stávající pach, kritizovaný obyvatelstvem, bude zřejmě působen jinými látkami než naftalenum.

Tímto komentářem považuje zpracovatel posudku připomínky k propočtu rozptylu emisí naftalenu a k posouzení rizik naftalenu v okolí areálu DEZA za vypořádané bez potřeby formulovat z tohoto pohledu zvláštní podmínky ke stanovisku MŽP k záměru. Problém emisí a imisí naftalenu bude jistě v blízké budoucnosti zvažován při formulaci programu omezování emisí z areálu DEZA, k jehož tvorbě bude téměř jistě společnost DEZA v nejbližší budoucnosti vyzvána. V souvislosti s posuzováním rekonstrukce jednotky na výrobu ftalanhydridu jde o významně přínosnou akci, kterou by se dosud identifikované zdroje emisí naftalenu měly snížit o více než polovinu.

Výhrady k propočtu rozptylu emisí oxidů síry a k posouzení rizik oxidů síry pro obyvatelstvo v okolí areálu DEZA jsou z pohledu okamžitých potřeb formulace závěrů k posuzovanému záměru mnohem závažnější.

Pro potřeby posouzení byly předloženy tři rozptylové studie (dvě byly doloženy v přílohách dokumentace a jedna byla doložena dodatečně na vyžádání zpracovatele posudku). Z již komentovaných důvodů, v žádné z nich není uveden výsledek propočtu, kterým by byly stanoveny celodenní průměrné koncentrace. Použitá metodika propočtu založená na větrné růžici to neumožňuje. Nelze tedy rozhodovat o pravděpodobnosti dodržování limitu celodenní

průměrné koncentrace $125 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a nelze ani využít pravidlo pro rozhodování o možnosti posuzovat kvalitu ovzduší propočtem rozptylu emisí.

Také výklad výsledků propočtu presentovaný v dokumentaci a v dodatečně předložené rozptylové studii je obtížný. V předložené dokumentaci byly propočtem s využitím metodiky SYMOS 97 posouzeny následující varianty produkce emisí oxidů síry:

Dokumentace příloha č. 5:

Varianta 1 – Stávající stav se započtením emisí SO_2 podle REZZO 2000

Varianta 2 – Stav po rekonstrukci bez odsíření se zápočtem emisí podle REZZO 2000

Dokumentace příloha č. 6:

Varianta 3 – Stávající stav se započtením emisí SO_2 podle REZZO 2001

Varianta 4 – Stav po rekonstrukci bez odsíření se zápočtem emisí podle REZZO 2001

Varianta 5 – Stav po rekonstrukci s odsířením (50 %) se zápočtem emisí podle REZZO 2001

Dodatek k dokumentaci vyžádaný zpracovatelem posudku (vyhodnoceno pouze pro referenční bod Vysoká):

Varianta 6 – Stávající stav se započtením emisí SO_2 podle REZZO 2001

Varianta 7 – Stav po rekonstrukci bez odsíření se zápočtem emisí podle REZZO 2001

Varianta 8 – Stav po rekonstrukci s odsířením (50 %) se zápočtem emisí podle REZZO 2001

Zdroje emisí SO_2 započtené jako vstupy do rozptylové studie v jednotlivých variantách:

Varianty	REZZO I 2000		REZO I 2001			REZO I 2001		
	1	2	3	4	5	6	7	8
Ftalanhydrid	196,05	318,60	89,80	148,20	74,10	89,80	199,50	99,75
Výtopna TG	519,10	519,10	402,60	402,60	402,60	402,60	402,60	402,60
Dehet	164,80	164,80	109,60	109,60	109,60	109,60	109,60	109,60
Benzol	6,20	6,20	7,20	7,20	7,20	7,20	7,20	7,20
Teplárna	582,50	469,00	761,30	617,70	617,70	761,30	690,18	690,18
Vodní hospodářství						107,40	107,40	107,40
Fenoly (ENETEX)						8,40	8,40	8,40
Spalovna NO	1,40	1,40	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20
Linka U3	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03	0,03
Linka U4	27,50	27,50	27,50	27,50	27,50	27,50	27,50	27,50
Linka U5	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00	15,00
Celkem	1512,6	1521,6	1270,6	1329,0	1254,9	1530,0	1568,6	1468,9

Počet hodin překročení uvedené imisní koncentrace v obci Vysoká pro jednotlivé varianty:

Koncentrace	1	2	3	4	5	6	7	8
500 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$	101,4*	123,2*						
470 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$			78,3	89,4	75,9			
410 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$			103,1	116,6	99,8	18		
350 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$						23	51	51
320 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$			168,7	190,9	161,7		51	32

* platí pro průměrné půlhodinové koncentrace

Celoroční průměrné koncentrace SO_2 v obci Vysoká pro jednotlivé varianty

	1	2	3	4	5	6	7	8
C_r ($\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$)	28,45	30,52	26,6	27,6	25,9	8,7	9,6	8,7

Odhlédneme-li od nevysvětleného, významného, více než dvojnásobného nárůstu emisí SO_2 z jednotky na výrobu ftalanhydridu při pouze dvoutřetinovém nárůstu výroby ftalanhydridu (srovnej variantu 6 a 7) je výsledná průměrná celoroční koncentrace oxidů síry v referenčním bodě Vysoká, spočítaná autorizovanou společností TESO, třikrát nižší než byla vypočtena pro stejný referenční bod zpracovatelem studií, jejichž výsledky jsou doloženy v dokumentaci (srovnej průměrné roční koncentrace pro varianty 1 – 5 a 6 – 8). Výsledek naznačuje buď chybu v zadání studie nebo chybu ve výpočtu.

Varianty 1 a 2 byly propočteny podle programu vycházejícího při výpočtu z půlhodinových časových diferencí a počet hodin překročení krátkodobého koncentračního limitu byl počítán pro limit 500 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (viz varianta 1 a 2). Jejich výsledky je možné využít pro kontrolu dodržování limitu průměrné celoroční koncentrace. Rizika překračování limitu počtu dnů, po které může být překračován průměrný hodinový koncentrační limit 350 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ (případně pro první roky upravený o klouzavou mez tolerance) nelze z této studie vůbec hodnotit.

Při vzájemném porovnání výsledků studie podle přílohy 6 k dokumentaci (varianty 3-5) a výsledků studie zpracované společností TESO (varianty 6-8) je zarážející, že při celkově vyšších emisích započtených ve variantách 6 – 7 jsou výsledky výpočtu času, po který bude překročen některý z jednohodinových imisních koncentračních limitů (se zohledněním meze tolerance nebo se zohledněním pozadí) výrazně příznivější v porovnání s výsledky získanými při propočtu variant 3 – 5. Protože není ve zprávách o výsledcích studií popis parametrů studií a parametrů propočtu podán s dostatečnou podrobností, nelze z pozice zpracovatele posudku posoudit, která ze studií je věrohodnější.

Z obou studií ale vyplývá závěr, že za předpokladu 50% účinnosti odsíření nebude dosaženo splnění limitu počtu hodin povoleného překročení jednohodinového průměrného koncentračního limitu ani odsířením spalin ze spalovny ENVIROTEC. Stávající stav byl propočtem podle varianty 3 posouzen rovněž jako nadlimitní překračování počtu hodin nedodržení krátkodobého imisního limitu, zatímco výsledkem propočtu varianty 6 byl závěr, že stávající stav je v souladu s požadavky zákona na krátkodobé posuzování imisí oxidů síry. Opět dílčí rozpory v poskytnutých podkladech.

Z uvedeného porovnání výsledků rozptylových studií, z nichž každá byla zpracována autorizovanou osobou a má tedy statut odborného posudku, je možné učinit jediný rozumný

závěr, že rozptylové studie nejsou pro případ rozhodování „na hraně“ dostatečně solidním základem.

Nepříjemným konstatováním je, že se bohužel nepodařilo v době, která je vymezena zákonem č. 100/2001 Sb. pro zpracování posudku zpracovat a předložit vstřícný program snižování emisí, který by naznačoval cestu, kterou se společnost DEZA chce ubírat při zajištění postupného souladu s nově stanovenými parametry imisního zatížení okolí areálu společnosti DEZA.

Zpracovatel posudku na jedné straně považuje rekonstrukci výroby ftalanhydridu za akci přínosnou jak z hlediska ekonomického tak z hlediska dílčího zlepšování některých podmínek ochrany ovzduší ve společnosti DEZA, na druhé straně vnímá skutečnost, že realizací rekonstrukce nebudou napraveny všechny stávající nedostatky v dodržování požadavků nového zákona o ovzduší a také se přesvědčil, že reakce vedení společnosti na tyto potřeby je někdy zbytečně váhavá nebo slabě vnímaná.

Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Olomouc

Obsah vyjádření:

Oblastní inspektorát se k předložené dokumentaci ve smyslu rozdělení kompetencí mezi oblastními inspektoráty ČIŽP vyjádřil z hlediska ochrany vod. Vyjádření neobsahuje explicitní souhlas nebo nesouhlas s posuzovanou dokumentací. Ve vyjádření se konstatuje, že

- nedojde ke zvýšení odběru užitkových vod z řeky Bečvy,
- je nutné provést zkoušky těsnosti a případné opravy stávajících jímek, včetně kanalizačního sběrače vedoucího z výroby na BČOV,
- je nutné i nadále zajistit trvalý provoz hydraulické bariéry vybudované kolem areálu a důsledně provádět monitoring podzemních vod na její vnitřní i vnější straně,
- se očekává, že nedojde k překročení signální hodnoty kritéria C Metodického pokynu MŽP ČR u vrtů na vnitřní linii, a na vnější linii monitorovacích vrtů nedojde ke zhoršení stávajícího stavu, kdy obsah PAU u některých vrtů překračuje signální hodnotu kritéria A.

Způsob vypořádání připomínek zpracovatelem posudku:

Vyjádření oblastního inspektorátu neobsahuje sice jasně formulovaný souhlasný nebo nesouhlasný závěr, ovšem ze znění požadavku na provedení kontroly a případné opravy kanalizačního sběrače a požadavku na zachování ochranné funkce stávající hydraulické bariéry lze usoudit, že oblastní inspektorát s dokumentací v zásadě souhlasí. Požadavek na provedení kontroly těsnosti a na případnou opravu kanalizačního řádu mezi výrobnou a BČOV a požadavek na zachování stávající ochranné funkce hydraulické bariéry navrhuje zpracovatel posudku zahrnout do podmiňujících požadavků k souhlasnému stanovisku ministerstva k realizaci záměru.

Ministerstvo zdravotnictví

Obsah vyjádření:

Ministerstvo v dopise podepsaném ředitelkou odboru hygieny a epidemiologie vyslovuje přání, aby s ohledem na znalost místních poměrů bylo respektováno stanovisko okresního hygienika ve Vsetíně.

Způsob vypořádání připomínek zpracovatelem posudku:

Vyjádření nevyžaduje žádné vypořádání, okresní hygienička ve Vsetíně zaslala k dokumentaci samostatné stanovisko, které je vypořádáno způsobem uvedeným v příslušné části této kapitoly posudku.

Ministerstvo životního prostředí, odbor odpadů

Obsah vyjádření:

Odbor odpadů nemá k dokumentaci připomínky.

Způsob vypořádání připomínek zpracovatelem posudku:

Vyjádření k dokumentaci je souhlasné, bez potřeby vypořádání připomínek.

Ministerstvo životního prostředí, odbor ochrany vod

Obsah vyjádření:

Z hlediska ochrany vod ministerstvo požaduje,

- aby byla stávající ochranná bariéra provozována jako ochranný prvek v trvalém režimu,
- aby v následné analýze rizika byly vyhodnoceny zdroje rizika a výsledky analýzy byly včleněny do výrobní dokumentace v souladu s požadavky zákona č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií.

Způsob vypořádání připomínek zpracovatelem posudku:

Stávající ochranná bariéra je provozována trvale. Jak dokazují výsledky monitorování její ochranné funkce, je funkční. Rekonstrukce výrobního ftalanhydridu se bariérou přímo ani nepřímo netýká. Zpracovávají se uhlovodíky, ani produkty jejich přeměny vznikající při výrobě ftalanhydridu, nejsou součástí parametru znečištění PAU, který je jako kritický ochrannou

Areál podniků DEZA – CABOT podléhá působnosti zákona č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií. V souvislosti s dílčí změnou stávajícího výrobního zařízení a z toho vyplývající možnou změnou některých parametrů rizik by měla být aktualizována analýza rizik. Okamžitá skladovaná množství rizikových látek se sice nebudou významně měnit, ke změnám ale dojde v konstrukci dílčích zařízení a v jejich vzájemné možné komunikaci.

Požadavek na aktualizaci analýzy rizik a na zpracování jejich výsledků do výrobní a bezpečnostní dokumentace ještě v době do zahájení řádného provozu rekonstruovaného zařízení navrhuje zpracovatel posudku jako jeden z požadavků do stanoviska ministerstva k rekonstrukci výrobního zařízení.

VI. CELKOVÉ POSOUZENÍ AKCEPTOVATELNOSTI ZÁMĚRU Z HLEDISKA VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Po prostudování dokumentace hodnocení vlivů záměru intenzifikace výroby ftalanhydridu na životní prostředí, po prostudování a vypořádání připomínek dotčených územních samosprávních a dotčených správních úřadů, po prostudování doplňujících informací a po zvážení všech rizik a přínosů zamýšleného záměru se zpracovatel posudku domnívá, že je možné posuzovaný záměr z hlediska vlivů na životní prostředí považovat za podmíněně akceptovatelný. Pro toto své konstatování uvádí zpracovatel posudku následující zdůvodnění:

Záměr je rekonstrukcí stávajícího výrobního zařízení, který by měl být uskutečněn uprostřed oploceného výrobního areálu. Nevyžaduje nový zábor půdy, nezasahuje do okolní přírody. Nevyžaduje významné změny v navazující infrastruktuře podniku. Nevyužívá nové chemické suroviny, nevznikají nové chemické látky ani kapalné, plynné nebo pevné odpady. Nemění významně potřebu přepravy po železnici nebo silnici. Nebude měnit stávající parametry hlukové zátěže okolí, ani nebude ovlivňovat okolí žádným jiným nebezpečným fyzikálním nebo biologickým působením.

Z hlediska možných nepříznivých vlivů na zdraví lidí a na životní prostředí je prakticky jediným významným nebezpečným faktorem uvolňování plynných znečišťujících látek do volného ovzduší. Zařízení je navrženo jako uzavřená, kontinuálně pracující, aparatura se sběrem všech plynných výstupů, včetně výstupů z odvzdušnění zásobníků surovin, do potrubí, odvádějícího všechny plynné produkty do katalytické spalovny ENVIROTEC. Tímto způsobem je snížen obsah organických znečišťujících látek v plynech vstupujících do volné atmosféry na nepatrné hodnoty. Spalováním je vyřešen pro tuto výrobní jednotku i problém pachů organických látek. Spalovna i předehřívací pec výrobní jednotky jsou v současné době provozovány v souladu s předepsanými emisními limity.

V souvislosti s posuzováním vlivů záměru rekonstrukce výroby ftalanhydridu došlo zřejmě k prvnímu posouzení imisní zátěže okolí areálu DEZA za situace, kdy pro takové posuzování platí zásady stanovené novým zákonem o ovzduší. Při zpracování posudku se jeho zpracovatel snažil přihlížet k požadavku na nepřekročení přípustné úrovně znečišťování okolí závodu. Bohužel ze strany dotčených orgánů nebyly předloženy žádné objektivní podklady pro posouzení, na jejichž základě by bylo možné přijímat zásadní závěry ve smyslu překračování některých parametrů povoleného zatížení území.

Za takovéto situace bylo nutné založit posuzování na jedné straně na dostupných informacích o lokálním působení jednotlivých zdrojů znečišťování a na druhé straně na dostupných charakteristikách imisního zatížení území. Z lokálního hlediska je možné brát v úvahu zejména dodržení emisních parametrů jednotlivých zařízení. Z tohoto pohledu se rekonstrukce výroby ftalanhydridu jeví jako bezproblémová. Podle doložených informací by všechna zařízení měla plnit požadavky na přípustné emisní toky a emisní koncentrace znečišťujících látek nebo znečišťujících fyzikálních nebo sensorických faktorů. U sensorických faktorů se toto konstatování opírá o očekávané dodržení emisních parametrů organických látek a o obecně přijímané předpoklady funkce katalytických spaloven plynných organických látek. Rekonstrukce spalovny neovlivní s výjimkou očekávaného snížení emisí z teplárny žádný jiný emisní zdroj nacházející se v areálu podniku mimo výrobu ftalanhydridu.

Z hlediska posuzování stávajícího zatížení území a posouzení přípustnosti jeho změn jsem jako zpracovatel posudku při absenci jakýchkoliv objektivních podkladů poskytnutých příslušnými dotčenými orgány, včetně OI ČIŽP Ostrava, musel vycházet z podkladů uvedených v dokumentaci, z vyhodnocení vyjádření jednotlivých správních úřadů a orgánů územní samosprávy a z vlastních poznatků a obecných úvah. Ze zkušeností s obdobnou

koncentrací chemických výrob daného typu lze vytvořit předpoklad, že kritické z hlediska působení na okolí mohou být zejména emise organických znečišťujících látek a emise pachu. V dokumentaci jsou doloženy výsledky znaleckých rozptylových studií oxidů síry a dusíku, naftalenu, ftalanhydridu a PM10 pro různé varianty aktivit spojených se záměrem. Dále je v dokumentaci doložena akustická studie a studie hodnocení zdravotních rizik pro obyvatele v okolí areálu DEZA, působených potenciální zátěží oxidy dusíku a síry, naftalenum a ftalanhydridem.

Z výsledků těchto studií zpracovaných příslušnými autorizovanými znalci vyplývá, že z hlediska hlukové zátěže je hlavním zdrojem znečišťování okolí areálu DEZA provoz spalovny průmyslových odpadů (spalinový ventilátor). Bez provozu spalovny nebyly ani objektivním měřením prováděným v hlukem nejvíce zatížené obci Mštnovice změřeny v noční době hladiny hluku, které by překračovaly povolené limity hlukové zátěže pro noční dobu. Vliv hluku z výroby ftalanhydridu v nejexponovanějším místě, v Mštnovicích, je zanedbatelný. Zamýšlenými úpravami výroby ftalanhydridu by se měl ještě dále snížit.

Současná zátěž okolí imisemi znečišťujících látek a pachem nebyla v dokumentaci ani ve vyjádřeních dotčených úřadů a územních samosprávných orgánů, včetně OI ČIŽP Ostrava, objektivně dostatečně doložena. Za výchozí podklad pro posouzení únosnosti zátěže dotčeného území znečišťujícími látkami proto musel zpracovatel posudku přijmout výsledky propočtu rozptylu emisí ze zdrojů v areálu DEZA a výsledek pasivního monitoringu oxidů síry a dusíku prováděného společností DEZA v měsíci červnu letošního roku v řadě míst uvnitř areálu DEZA a v jeho okolí. Mezi měřenými místy byla i obec Vysoká. Průměrná úroveň znečišťování okolí areálu DEZA oxidy síry byla do $10 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, tedy nižší než 20 % limitu přípustného znečišťování. O krátkodobých imisních koncentracích v dotčených bodech není k dispozici informace získaná měřením žádná.

Z výsledků rozptylových studií vyplývá pro okolí DEZA, že úroveň znečišťování ovzduší naftalenum v nejvíce exponované oblasti Bynina by se měla snížit ze stávající imisní koncentrace $0,88$ na budoucí koncentraci $0,22 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, při referenční hodnotě $3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. V případě ftalanhydridu by mělo být nejvíce ohrožovaným územím území obce Vysoká, ve které by měla imisní koncentrace ftalanhydridu dosahovat přibližně stejné hodnoty před rekonstrukcí i po rekonstrukci, $0,19 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, při referenční hodnotě $120 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.

Zatěžování okolí areálu DEZA imisemi naftalenu by mělo klesnout ze stávajících přibližně 30 % čerpání vědecky zdůvodněné limitní koncentrace na necelých přibližně 7 % této koncentrace, což lze posuzovat jako významný přínos. Zatěžování okolí imisemi ftalanhydridu je v současné době odhadováno na přibližně 0,2 % vědecky zdůvodněné limitní koncentrace a rekonstrukcí by se nemělo změnit.

V případě imisní zátěže oxidy síry by nejvíce zatíženým územím mělo být území obce Vysoká. Podle výsledků rozptylové studie by stávající zátěž ovzduší oxidy síry v tomto místě měla dosahovat v celoročních průměrných koncentracích $26,6 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, po realizaci záměru rekonstrukce bez odsíření $27,6 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ a ve variantě s odsířením $25,9 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, při platném imisním limitu celoroční průměrné koncentrace $50 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Při posuzování míry krátkodobé zátěže je riziko, že za současného stavu může docházet k překročení krátkodobého limitu průměrné jednohodinové koncentrace $350 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ v obci Vysoká po dobu $169 \text{ h}\cdot\text{r}^{-1}$, po případné rekonstrukci bez odsíření $191 \text{ h}\cdot\text{r}^{-1}$ a s odsířením $162 \text{ h}\cdot\text{r}^{-1}$ při limitu $24 \text{ h}\cdot\text{r}^{-1}$. Srovnávací limit bude platný od roku 2005, do té doby je možné využít ještě toleranční meze, který koncentrační složku limitu dočasně navyšují.

Hodnoty střednědobých, 24 hodinových, průměrných koncentrací nejsou dostupnými prostředky počitatelné. Výpočet krátkodobých koncentrací naznačuje možné problémy

působené emisemi oxidů síry i pro limitní střednědobé koncentrace. Do doby jejich potvrzení měřeními ale není možné podle zákona o ovzduší vyvozovat z orientačních propočtů žádné závazné závěry. Pokud by bylo měřeními potvrzeno překračování jakýchkoliv limitních ukazatelů, stanoví nový zákon o ovzduší závazný mechanismus jakým způsobem dosáhnout v daném území souladu s požadavky zákona. V tuto chvíli je potřebné připomenout, že citované kvantitativní údaje byly čerpány z rozptylové studie, která poskytla méně příznivé výsledky propočtu než jaké byly spočítány dodatečně zpracovanou studií společnosti TESO Ostrava.

V případě imisní zátěže oxidy dusíku by nejvýše zatíženým územím mělo být opět území obce Vysoká. Podle výsledků rozptylové studie by k zátěži obce Vysoká měl areál DEZA v současné době přispívat ca 25,2 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ při platném celoročním průměrném imisním limitu 40 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$. Krátkodobý imisní limit 200 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ by měl být za současného stavu překračován po 384 $\text{h}\cdot\text{r}^{-1}$ a po rekonstrukci 364 $\text{h}\cdot\text{r}^{-1}$. Jak je z výsledku propočtu rozptylu zřejmé, měly by být celoroční průměrné koncentrace v obci Vysoká pravděpodobně s rezervou nižší než je stanovený limit, zatímco krátkodobé koncentrace oxidů dusíku mohou být pravděpodobně překračovány po dobu významně delší než stanoví nový krátkodobý imisní limit. Ovšem, po realizaci rekonstrukce by mělo dojít k mírnému zlepšení. Ke snížení koncentrace oxidů dusíku po rekonstrukci by mělo dojít v důsledku snížení výroby tepla v teplárně nahrazené zvýšením dodávky tepelné energie z výroby ftalanhydridu. Výše uvedená rekapitulace výsledků propočtu rozptylu emisí vychází opět z méně výhodných výsledků propočtu imisí, které byly získány různými autory studií.

Pro posouzení zatížení okolí areálu DEZA pachem nejsou žádné objektivní podklady, závěry o únosnosti zatížení okolí areálu pachem budou moci být dělány až po změření intenzity pachové zátěže. Kvantitativní limitování pachové zátěže je spojeno s možnostmi jejího měření, tato oblast znečišťování je důkladněji řízena až v současné době na základě působnosti nového zákona o ovzduší. Jako člověk, který pracuje již déle než třicet let v podobném průmyslové areálu zpracovatel posudku ví, jaká pachová zátěž může práci s aromatickými uhlovodíky a s jejich deriváty provázet. Pro možnosti regulace pachu platí podobné závěry jako pro regulaci imisní zátěže znečišťujícími látkami. Změřit, porovnat s limitem a nařídit opatření k zajištění nápravy. Výrobna ftalanhydridu v žádném případě nebude působit jako významný zdroj pachových emisí v areálu DEZA. Realizací rekonstrukce by navíc došlo k významnému snížení emisí naftalenu jako jedné z potenciálních pachových látek, na kterou se odvolává ve svém vyjádření OI ČIŽP.

Výsledky propočtu rozptylových studií a dokladovaná bilance emisí naftalenu z areálu DEZA naznačují, že imisní koncentrace naftalenu v obydleném okolí areálu nedosahují ani zdaleka koncentrací, ze kterých by na základě vědeckých postupů hodnocení rizika vyplývalo riziko ohrožující zdraví obyvatel. Zákonem stanovený imisní limit pro naftalen v naší republice neexistuje. Zamýšlená rekonstrukce výroby ftalanhydridu je z hlediska vývoje znečišťování ovzduší naftalenem významně přínosná očekávaným snížením současných emisí naftalenu na polovinu. Spojování pachových problémů s naftalenem zřejmě nevystihuje problém pachů pocházejících z areálu DEZA. Čichový práh naftalenu je podle literatury 440 $\mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$, tedy o dva řády vyšší než je prognózovaná imisní koncentrace. Pokud je výpočet programem SYMOS považovaný za správný, musel by skutečný průměrný tok emisí naftalenu dosahovat několika stovek tun za rok, což je zřejmě nereálná představa. Problém pachů bude po přijetí nového zákona o ovzduší do budoucna jedním z největších problémů společnosti DEZA, ale jeho řešení bude nutné hledat jinde než ve výrobě ftalanhydridu. Rovněž technická i časová náročnost řešení problému pachů přesahuje termínové i věcné možnosti projednávání vlivů rekonstrukce výroby ftalanhydridu. Nicméně jedna z navržených podmínek ke stanovisku zahrnuje i tyto aktivity, pouze je problematické jak je formulovat v současné době

jinak než jako dobrovolný, veřejně vyhlášený, závazek podniku. Tato forma závazku je v západní Evropě nebo ve Spojených státech naprosto běžnou formou vyjádření zájmu na zlepšování parametrů působení průmyslových aktivit na životní prostředí. Zákonem upravená povinnost nastane pro podnik DEZA ve chvíli jakmile bude objektivně potvrzen skutečný stav znečišťování a jakmile uloží příslušný orgán ochrany ovzduší povinnost zpracovat program snižování znečišťování ovzduší.

V případě oxidu siřičitého je situace poněkud složitější. Na základě výsledků propočtu rozptylových studií existuje potenciální riziko, že v několika vyvýšených referenčních bodech ve směru na lokalitu Vysoká mohou být již dnes a tedy i po intenzifikaci výroby ftalanhydridu překračovány za nejméně příznivých rozptylových podmínek nově stanovené krátkodobé imisní limity po větší počet hodin, než připouští zákon o ovzduší. Problémem pro rozhodování je, že je tento závěr možné učinit pouze na základě některých rozptylových studií a že není tento závěr podložen výsledky objektivního měření koncentrací oxidů síry (podobná situace je i u jiných znečišťujících látek) v konkrétních referenčních bodech. Zákon o ovzduší řeší problém posuzování úrovně znečištění ovzduší nařízením vlády č. 350/2002 Sb. V příloze č. 2 k nařízení vlády je pro oxid siřičitý stanoveno, že pokud průměrná celodenní koncentrace oxidu siřičitého v posuzovaném místě překročí horní mez pro posuzování, 60 % z dvacetičtyřhodinového imisního limitu (hodnota $75 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ nesmí být překročena více než třikrát za kalendářní rok), musí být k posuzování úrovně znečištění ovzduší použity pouze výsledky měření. Pravděpodobnost dosažení nebo překročení horní meze pro posuzování není možné s použitím stávajících výpočetních prostředků spočítat. Jelikož výsledky propočtu krátkodobých imisních koncentrací naznačují potenciální možnost dosažení a překročení stanovené meze pro posuzování nezbyvá než se podřídit ustanovení zákona a nařídit měření. Obtížné pro další rozhodování může být prokázání překračování stanovených krátkodobých a střednědobých imisních limitů, protože limit celoročních průměrných koncentrací oxidů dusíku bude zřejmě bez větších problémů v dané lokalitě plněn.

Pokud budou získány zákonem požadované podklady o tom, že se v okolí areálu nacházejí lokality se zátěží oxidu síry vyšší než stanoví zákon o ovzduší, stanoví zákon povinnost příslušnému orgánu ochrany ovzduší zpracování programu snížení znečišťování ovzduší, jehož závěry budou pro společnost DEZA právně závazné a vymahatelné.

Za stávající situace, kdy chybí podklady objektivního měření, bylo dosaženo ze strany společnosti DEZA ujištění, že snížením odběru páry z teplárny na úkor zvýšení výroby páry na jednotce na výrobu ftalanhydridu a záměnou části dehtové topné směsi spalované v teplárně za zemní plyn bude zachován i po rekonstrukci výroby ftalanhydridu stávající celkový emisní tok oxidů síry z areálu DEZA.

Ve vyjádřeních místně příslušných orgánů ochrany ovzduší s výjimkou OI ČIŽP Ostrava, ani ve vyjádřeních územních správních orgánů se neobjevil žádný požadavek na nepovolení zamýšlené rekonstrukce výroby ftalanhydridu, přestože měly tyto orgány k dispozici stejné informace jako měl k dispozici zpracovatel posudku nebo jaké poskytl pro zpracování posudku OI ČIŽP Ostrava. Požadavkem spojujícím více vyjádření bylo zajistit nezvyšování stávající emisní zátěže oxidu síry pocházejícími z areálu DEZA a zajistit měření znečišťujících látek jako podklad pro následné rozhodování o opatřeních na snížení znečišťování ovzduší. Řešit situaci zákazem rekonstrukce ftalanhydridu požaduje pouze OI ČIŽP Ostrava.

Při komplexně pojatém pohledu dospěl zpracovatel posudku k závěru, že nejsou k dispozici dostatečně silné důvody pro rozhodnutí, že se v dané lokalitě nesmí realizovat aktivita srovnatelná svými vlivy na životní prostředí s rekonstrukcí výroby ftalanhydridu, a naopak, že realizací rekonstrukce bude v úhrnu dosaženo mírného zlepšení stávajících parametrů

působení areálu na životní prostředí v jeho okolí. Do doby zveřejnění propočtu výsledků rozptylu emisí oxidů síry a dusíku byla pozornost soustředěna zejména na ohrožování okolí emisemi organických látek, které by se realizací záměru měly významně snížit. O potenciálních škodlivých projevech emisí a imisí oxidů síry a oxidů dusíku v nejvíce zatížené oblasti Vysoká se začalo vážněji diskutovat až v poslední době, diskuse jsou spojeny s nedostatečně průkazným propočtem, o škodlivých vlivech emisí oxidů síry a dusíku nejsou k dispozici zatím, díky bohu, žádné přímé doklady. Případná zdravotní rizika spojená s krátkodobým překračováním imisních limitů by měla být po přechodnou dobu, než bude rozhodnuto příslušným orgánem ochrany ovzduší v rámci případně vyhlášeného programu snižování znečištění ovzduší o míře potřeby snížení znečišťování a než bude nejúčinnější navržené opatření přijato, únosná. Tato rizika je možné srovnávat s riziky, kterým jsou vystaveni obyvatelé uvnitř města Valašské Meziříčí, poblíž dopravních komunikací a v jiných obdobně zatížených územích, spíše ale jde o rizika menší.

Součástí podmínek spojených s návrhem souhlasného stanoviska je zpracování koncepce ochrany ovzduší celého podniku DEZA, která bude řešit soulad s požadavky platné legislativy. Navržený časový termín předložení koncepce by měl vytvořit dostatečný prostor pro to, aby byly ve spolupráci s příslušnými orgány, zejména ochrany ovzduší a zdraví, zformulovány konkrétní cíle koncepce a možnosti jejich naplnění. Přestože zpracovatel posudku vyvinul snahu podobný materiál získat ještě pro účely zpracování posudku, nepodařilo se mu to. Získal pouze některé údaje uvedené v posudku, o tom jaké aktivity v oblasti zlepšení kvality ovzduší podnik právě realizuje. Je nutné připustit, že zpracování podobného programu vyžaduje určitou dobu a řadu technických a ekonomických studií. I formulace cílů bude vyžadovat ze strany správních úřadů získání objektivních podkladů. Lze očekávat, že po zpracování úvodního programu bude program dále dopracováván na základě výsledků doplňování objektivních informací o kvalitě ovzduší v okolí areálu DEZA.

Problémem je, že zákon o ovzduší ukládá povinnost zpracování programu snižování znečišťování ovzduší vymahatelnou formou až po získání podkladů pro prohlášení dané územní oblasti za oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší. Jakmile takový podklad bude získán, bude povinnost přijetí programu pro společnost DEZA ze zákona závazná a vymahatelná pod sankcí. Do doby než tato situace nastane navrhuje zpracovatel posudku uzavřít dohodu o dobrovolném vstřícném zpracování programu snižování emisí.

Zpracovatel posudku se domnívá, že při porovnání přínosů rekonstrukce výroby pro zlepšení kvality ovzduší v okolí areálu DEZA, kterým je podstatné snížení emisí naftalenu, a negativ, kterými je riziko občasného nedodržení imisního parametru po dobu kratší než je jedno procento časového fondu provozu zařízení, by mohl být vysloven souhlas s rekonstrukcí výroby. Tento souhlas je v podstatě dočasný.

Dočasnost zmíněného nedodržení dílčího imisního limitu vidí zpracovatel posudku v působení dalších mechanismů stanovených zákonem o ochraně ovzduší ve chvíli, kdy příslušný orgán kraje navrhne zařadit oblast v okolí areálu DEZA jako oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší a v působení mechanismů spojených se zákonem o integrované prevenci. V tuto dobu bude muset vedení společnosti přijít s jasně formulovaným záměrem, jak dosáhnout úplného souladu provozu společnosti s požadavky zákonů na ochranu životního prostředí. Lze očekávat, že změny, kterými bude souladu dosaženo nebudou změnami na rekonstruované výrobně ftalanhydridu, ale na jiných zdrojích v areálu DEZA.

VII. NÁVRH STANOVISKA

1. Název záměru:	Rekonstrukce výroby ftalanhydridu
2. Kapacita (rozsah) záměru:	Zvýšení kapacity výroby ftalanhydridu z dnešních 24 000 t/r na 39 000 t/r.
3. Umístění záměru:	Kraj: Zlínský
	Obec: Lešná
	K. ú.: Mštěnovice
4. Obchodní firma oznamovatele:	DEZA a. s.
5. Identifikační číslo oznamovatele:	00011835
6. Sídlo oznamovatele:	Masarykova 753
757 28 Valašské Meziříčí

II. PRŮBĚH POSUZOVÁNÍ

1. Oznámení

Oznámení zpracovala Ing. Jana Vohralíková a kol., CHEMING a. s. Pardubice.

Oznámení bylo předloženo MŽP dne

2. Dokumentace

Dokumentaci zpracovala Ing. Jana Vohralíková a kol., CHEMING a. s. Pardubice

Dokumentace byla předložena MŽP dne

3. Posudek

Posudek zpracoval Ing. Oldřich Petira, CSc., držitel osvědčení č.j. 181/OPV/93
vydáno dne 21. 1. 1993

Posudek byl předložen MŽP dne 17. října 2002, 3. listopadu 2002 a konečná verze 10. dubna 2003.

4. Veřejné projednání

Veřejné projednání posudku proběhlo ve Valašském Meziříčí dne

5. Celkové hodnocení procesu posuzování včetně účasti veřejnosti

.....

6. Seznam subjektů, jejichž vyjádření jsou ve stanovisku zčásti nebo zcela zahrnuta

A. Dotčené územní samosprávné celky:

1. Zlínský kraj
2. Obec Lešná
3. Město Valašské Meziříčí;

B. Dotčené správní úřady:

4. Krajský úřad Zlínského kraje
5. Okresní úřad Vsetín
6. Okresní hygienik Vsetín

7. Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Ostrava
8. Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Olomouc
9. Ministerstvo zdravotnictví
10. Ministerstvo životního prostředí, odbory odpadů a ochrany vod.

III. HODNOCENÍ ZÁMĚRU

1. Souhrnná charakteristika předpokládaných vlivů záměru na životní prostředí z hlediska jejich velikosti a významnosti

Hlavní vlivy na životní prostředí jsou soustředěny do oblasti ovzduší. Stávající jednotka na výrobu ftalanhydridu je provozována v souladu s podmínkami stanovenými pro její provoz příslušnými správními úřady.

Emisní parametry rekonstruovaného zařízení by měly být rovněž v souladu s požadavky zákona o ovzduší. Realizací záměru rekonstrukce výroby ftalanhydridu by mělo dojít k významné změně stávajících parametrů působení výrobní jednotky na životní prostředí prakticky pouze ve zvýšení emisí oxidů síry do volného ovzduší a v úplném odstranění emisí naftalenu. V bilanci emisí z celého areálu DEZA to znamená nárůst emisí oxidu siřičitého o 2,5 % a snížení emisí naftalenu o 50 % proti stávajícímu stavu. Nárůst emisí oxidů síry by měl být plně kompenzován snížením jejich emisí z teplárny tak, aby celkové množství oxidů síry emitovaných z areálu DEZA nevzrostl nad množství emitované v současné době.

Pokud se týká imisních koncentrací v okolí areálu DEZA, existuje dosud objektivním měřením nepodložené riziko, že v oblasti obce Vysoká a v některých dalších navazujících oblastech v daném směru proudění větru může v současné době docházet za mimořádně nepříznivých rozptylových podmínek k překračování nově platných krátkodobých imisních limitů pro oxidy dusíku a pro oxidy síry. Celoroční průměrné imisní koncentrace oxidu siřičitého i oxidů dusíku vyhovují s rezervou platným limitům. Tato imisní situace v obci Vysoká by se měla realizací rekonstrukce výroby ftalanhydridu v případě krátkodobých imisních koncentrací oxidu siřičitého mírně zhoršit a v případě oxidů dusíku mírně zlepšit. U celoročních imisních koncentrací oxidu siřičitého by se měl současný, příznivý stav udržet.

U naftalenu by mělo dojít k poklesu všech průměrných imisních koncentrací v okolí areálu DEZA zhruba na čtvrtinu stávajících celoročních průměrných koncentrací. V nejvíce zatíženém referenčním bodě Bynina, to představuje naplnění vědecky stanovené referenční hodnoty pro celoživotní expozici naftalenu $3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ přibližně ze 7 %.

Souhlas s rekonstrukcí za tohoto stavu se vydává za podmínek stanovených dále jen pro období do dalších úprav v emisní situaci areálu, kterou bude muset být dosažen soulad s předepsanými limity imisního zatěžování okolí areálu úpravou na významněji působících zdrojích emisí oxidu siřičitého. Souhlas je vydáván zejména z důvodu, že realizací záměru dojde k eliminaci jednoho z nejvýznamnějších zdrojů emisí naftalenu a z důvodu, že ani úplné odsíření spalín z výroby ftalanhydridu není pravděpodobně schopno zajistit potřebné splnění krátkodobých imisních limitů za mimořádně nepříznivých rozptylových podmínek.

2. Hodnocení technického řešení záměru s ohledem na dosažený stupeň poznání pokud jde o znečišťování životního prostředí

Technické řešení záměru odpovídá popisu dosaženého stupně vývoje těchto zařízení podle BREF LVOC Evropských společenství.

3. Návrh opatření k prevenci, vyloučení snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů záměru na životní prostředí, včetně povinností a podmínek pro sledování a rozbor vlivů na životní prostředí

Zvýšené emise oxidů síry z rekonstruované jednotky na výrobu ftalanhydridu budou kompenzovány snížením emisí z teplárny, kterého bude dosaženo snížením výroby páry v teplárně o množství, o které vzroste produkce páry v rekonstruované jednotce na výrobu ftalanhydridu a záměnou části spalované dehtové směsi za spalování zemního plynu.

Zapojením odvzdušnění zásobníku naftalenu na spalovnu ENVIROTEC bude zcela odstraněn nejvýznamnější zdroj emisí naftalenu, působící v současné době v areálu DEZA.

Měřeními imisní situace oxidů síry a oxidů dusíku v nejvíce exponovaném referenčním bodě v obci Vysoká by měly být získány dosud chybějící objektivní podklady pro posuzování kvality ovzduší v okolí areálu DEZA.

Měřeními emisí pachu a imisní pachové situace by měly být získány dosud chybějící objektivní podklady pro posuzování tohoto parametru kvality ovzduší v okolí areálu DEZA.

Zpracování vstřícného programu snižování emisí by mělo urychlit řešení kritických oblastí působení areálu společnosti DEZA na okolí, specifikovaných příslušným orgánem ochrany ovzduší v předstihu před zpracováním krajského programu snižování znečišťování ovzduší.

Další zásadní úpravy emisní situace v areálu DEZA budou muset nastat v návaznosti na závazný program snižování znečištění ovzduší, který vyhlásí ve lhůtách stanovených zákonem o ovzduší Krajský úřad Zlínského kraje.

4. Pořadí variant z hlediska vlivů na životní prostředí

Záměrem je rekonstrukce stávajícího výrobního zařízení. Záměr byl předložen a posouzen pouze v jedné technologicky optimalizované variantě.

5. Vypořádání vyjádření k dokumentaci a k posudku

Dotčené samosprávné územní celky a dotčené správní úřady ve svých vyjádřeních uplatnily požadavky a připomínky, které byly vypořádány následujícím způsobem:

Zlínský kraj:

1. Zajistit, aby realizací záměru nedošlo ke zvýšení emisí SO₂ z areálu DEZA.
- *zohledněno jako podmínka ve stanovisku.*

Obec Lešná:

1. Před zahájením stavby provést měření NO_x a SO₂ v lokalitě Vysoká.
- *v posudku vysvětlena nedostatečná vypovídací schopnost krátkodobých měření, dlouhodobé měření zohledněno jako podmínka ve stanovisku.*
2. Pokud měření potvrdí zvýšení imisní zátěže, provede investor v areálu taková opatření, která povedou ke snížení škodlivin na úroveň před realizací záměru.

- *zohledněno jako podmínka ve stanovisku.*

Město Valašské Meziříčí: bez připomínek a požadavků

Okresní úřad Vsetín: bez připomínek a požadavků

Okresní hygienik Vsetín:

1. Měřit skutečnou imisní zátěž NO_x a SO₂ v lokalitě Vysoká.
 - *zohledněno jako podmínka ve stanovisku.*
2. Postupem, který umožňuje nová legislativa (zákon o ovzduší, IPPC) v následujících etapách přípravy realizace záměru dořešit ochranu ovzduší v rámci celého areálu, protože úpravy pouze na provozu „ftal“ se jeví jako málo efektivní.
 - *zohledněno jako podmínka ve stanovisku.*

Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Ostrava

1. OI nedoporučuje souhlasit s dílčím zvyšováním kapacity výroby jednotlivých výrobních technologií, protože již stávající stav působí překračování nově stanovených imisních limitů některých znečišťujících látek v okolí areálu DEZA.
 - *v textu posudku je vysvětleno, že avizované překročení krátkodobých imisních limitů oxidu siřičitého je doloženo pouze rozptylovou studií, jejíž výsledky jsou „hraniční“. Závažné rozhodování je podle pravidel pro posuzování kvality ovzduší podle zákona o ochraně ovzduší nutné založit na výsledcích měření kvality ovzduší. V protikladu k předpovídanému nepatrnému zhoršení parametrů imisního znečištění oxidem siřičitým by realizace záměru na druhé straně měla přinést 50% snížení celkových emisí naftalenu z areálu DEZA. OI ČIŽP je ve svém požadavku na zákaz dalšího investování do dílčích zlepšení technologií osamocený. K vydávání stanovisek s podobným významem je ze zákona zmocněný (§ 17) orgán kraje nebo obec, jako příslušný orgán ochrany ovzduší. Jak dotčený orgán státní správy v ochraně ovzduší – krajský úřad tak okresní úřad, město Valašské Meziříčí ani obec Lešná obdobný požadavek nestanovily. V závěrečném rozhodování o souhlasném stanovisku s výstavbou hrála významnou roli skutečnost, že pokud bude objektivně měřením potvrzen výpočtem podložený předpoklad, že skutečně dochází k překračování zákonem stanovených imisních limitů pro oxid siřičitý nebo oxidy dusíku, bude nutné soulad s imisními požadavky řešit zásahem do významnějších technologických zdrojů těchto škodlivin v areálu DEZA než je výroba ftalanhydridu. Neopominutelnost a vymahatelnost povinnosti dosažení souladu působení společnosti DEZA s požadavky právních předpisů je zajištěna pro oblast ochrany ovzduší zákonem č. 86/2001 Sb., o ochraně ovzduší a povinnostmi ukládanými zákonem č. 76/2001 Sb., o integrované prevenci znečišťování.*
2. Před projednáním dokumentace doporučuje OI žadateli zpracovat a doložit koncepci snižování stávajících vlivů na životní prostředí, po jejichž realizaci nebudou překračovány imisní limity stanovené zákonem o ochraně ovzduší.
 - *zohledněno částečně v podmínce ve stanovisku. Zpracování koncepce snižování stávajících vlivů na životní prostředí vyžaduje stanovení jejich cílů příslušným orgánem ochrany ovzduší a návazně návrh technického řešení a ekonomického zabezpečení dosažení těchto cílů společností DEZA a.s. Stručný přehled právě probíhajících investičních a organizačních aktivit směřujících ke zlepšení parametrů působení na životní prostředí je uveden v posudku. Potřeba*

dalších opatření vyplýne z výsledků měření imisního zatížení okolí areálu DEZA znečišťujícími látkami a pachem.

3. Po realizaci záměru bude překračován v řadě kontrolních bodů limit krátkodobých imisních koncentrací naftalenu $3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.
 - *v posudku je vysvětleno, že pro naftalen není v České republice stanoven žádný dlouhodobý ani krátkodobý koncentrační imisní limit. Koncentrace $3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ je referenční koncentrace stanovená mezinárodně uznávaným vědeckým postupem rizikové analýzy pro celoživotní expozici naftalenu. Hodnota je převzata z databáze IRIS U. S. EPA. Referenční koncentrace pro krátkodobou expozici se obvykle nestanoví, z hlediska zdravotních účinků by byla blízká pracovním expozičním limitům PEL nebo NPK, které se pohybují na úrovni koncentrací $50 - 100 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.*
4. Při charakterizaci rizika požaduje OI porovnávat krátkodobé maximální koncentrace s referenční koncentrací $3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$.
 - *jak bylo uvedeno, koncentrace $3 \mu\text{g}\cdot\text{m}^{-3}$ je referenční hodnota pro celoživotní expozici naftalenu; při charakterizaci rizika je správné s touto hodnotou porovnávat celoroční průměrné koncentrace; důvody jsou blíže diskutovány v posudku.*
5. V bilanci emisí naftalenu je chyba, protože v ní není zahrnut nárůst emisí naftalenu v důsledku zvýšení spotřeby naftalenu pro výrobu ftalanhydridu.
 - *podle popisu posuzovaného záměru a podle ústního potvrzení pracovníky DEZA a. s. by nemělo z důvodu zvýšení výroby ftalanhydridu docházet ke zvyšování výroby naftalenu, dojde pouze ke změně využívání stávajícího objemu výroby tak, že o množství naftalenu, které bude zpracováváno proti současnému stavu navíc při výrobě ftalanhydridu bude snížen prodej naftalenu jako takového. Pokud by došlo k realizaci rekonstrukce výroby ftalanhydridu dojde naopak k více než 50% snížení emisí naftalenu v důsledku zaústění výdechů zásobníků naftalenu u jednotky na výrobu ftalanhydridu do spalovny ENVIROTEC, tímto způsobem bude tento zdroj emisí úplně odstraněn.*
6. OI stanoví požadavek na odsíření spalovny ENVIROTEC.
 - *podle údajů z REZO I pro rok 2001 bylo ze všech zdrojů v areálu DEZA emitováno do ovzduší 1530 t/r oxidu siřičitého. Po rekonstrukci výroby ftalanhydridu bez instalace odsíření spalovny ENVIROTEC by měly emise oxidu siřičitého vzrůst na 1568,6 t/r (o 2,5 %). V případě odsíření spalin by měly emise oxidu siřičitého klesnout na 1468,9 t/r (o 4 %). Při dodržení požadavku na dodržení emisního stropu oxidu siřičitého záměnou paliva v teplárně a snížením výkonu teplárny jako kompenzace za zvýšení výroby tepla ve výrobě ftalanhydridu by se mělo zhoršení imisních dopadů oxidu siřičitého minimalizovat, ale nikoliv zásadně napravit. Z technického i ekonomického hlediska je vhodnější vybavit odsířením některý z výkonnějších zdrojů emisí oxidu siřičitého. K takovému řešení bude muset podnik přistoupit jakmile bude potvrzeno modelovým propočtem signalizované, ale měření zatím nepotvrzené překračování povolených imisních koncentrací. Tyto relace jsou zohledněny v posudku v souladu s názorem okresního hygienika. V závěrečném porovnávání přínosů (snížení emisí naftalenu, lepší využívání odpadního tepla, lepší využívání surovin a energií) a negativních vlivů (mírný nárůst imisní koncentrace oxidu siřičitého ve výše položených referenčních bodech) byly přínosy realizace záměru vyhodnoceny jako významnější než jsou rizika negativních dopadů. K podobnému závěru zřejmě dospěl i krajský úřad jako*

příslušný orgán ochrany ovzduší, který zdůraznil nutnost dodržení emisního stropu, ale způsob splnění této podmínky nevázal na žádné řešení. Další případné snižování produkce emisí bude řízeno pravidly podle zákona o ochraně ovzduší, případně zákonem o integrované prevenci znečišťování, takže rozhodnutí o přípustnosti rekonstrukce je z hlediska emisní a imisní situace rozhodnutím dočasným.

Česká inspekce životního prostředí, oblastní inspektorát Olomouc:

1. Zajistit kontrolu těsnosti stávajícího kanalizačního řádu mezi výrobnou a ČOV
 - *zohledněno jako podmínka ve stanovisku*
2. Zajistit i nadále trvalý provoz hydraulické bariéry.
 - *zohledněno jako podmínka ve stanovisku*

Ministerstvo zdravotnictví: bez připomínek a požadavků, odkaz na stanovisko okresního hygienika

Ministerstvo životního prostředí, odbor odpadů: bez připomínek a požadavků

Ministerstvo životního prostředí, odbor ochrany vod:

1. Zachovat stávající ochranné funkce hydraulické bariéry
 - *zohledněno jako podmínka ve stanovisku*
2. Provést analýzu havarijních rizik a přenést její závěry do výrobní dokumentace
 - *zohledněno jako podmínka ve stanovisku*

Se způsobem vypořádání připomínek vyslovily při veřejném projednání posudku dotčené orgány souhlas.

Případně:

Se způsobem vypořádání připomínek vyslovily nesouhlas při veřejném projednání posudku následující dotčené orgány:

.....

Na základě průběhu veřejného projednání posudku byly podmínky souhlasu MŽP s realizací záměru doplněny o

6. Stanovisko příslušného úřadu z hlediska přijatelnosti vlivů záměru na životní prostředí s uvedením podmínek pro realizaci záměru, popřípadě zdůvodnění nepřijatelnosti záměru

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný orgán k posuzování vlivů staveb na životní prostředí podle § 22 písm. a) zákona č. 100/2001 Sb. o posuzování vlivů na životní prostředí na základě dokumentace, posudku, vyjádření k nim uplatněných a po veřejném projednání posudku ve smyslu uvedeného zákona a navazující prováděcí Vyhlášky MŽP č. 457/2002 Sb.,

vydává s o u h l a s n é stanovisko

k realizaci záměru „**Rekonstrukce výroby ftalanhydridu**“, **DEZA a. s. Valašské Meziříčí** v rozsahu posouzeném v dokumentaci a požaduje v souladu s §10 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, aby do správních řízení a do podmínek správních rozhodnutí o souhlasu s rekonstrukcí zařízení podle zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu byly zahrnuty následující požadavky k prevenci, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzaci nepříznivých vlivů záměru na životní prostředí:

Pro fázi přípravy stavby:

1. Společnost DEZA, a. s., připraví a předá Krajskému úřadu Zlínského kraje, jako příslušnému orgánu ochrany ovzduší, ještě před vydáním správních rozhodnutí o souhlasu s rekonstrukcí výroby ftalanhydridu písemný závazek o tom, že v přechodném období od zahájení provozu rekonstruované výroby ftalanhydridu do získání integrovaného povolení podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci nezvýší celkové emise oxidů síry ze zdrojů v areálu DEZA nad úroveň emisí roku 2002.
2. Společnost DEZA, a. s., zajistí na své náklady kontinuální měření imisních koncentrací oxidů síry a oxidů dusíku v obci Vysoká. Měření bude provedeno způsobem a metodami stanovenými právními předpisy pro měření kvality ovzduší pro potřeby rozhodování příslušných správních úřadů. Metodika měření musí umožnit vyhodnocování průměrných jednohodinových, celodenních a celoročních koncentrací. Měření budou zahájena v době do poloviny roku 2003 a budou probíhat nejméně do doby získání integrovaných povolení pro celý areál DEZA. Výsledky měření za každý měsíc bude společnost DEZA v následujícím měsíci předávat Krajskému úřadu Zlínského kraje, OI ČIŽP Ostrava a příslušnému orgánu hygienické služby.
3. Společnost DEZA, a. s., zpracuje regulační řád upravující provoz zdrojů znečištění ovzduší oxidy síry a oxidy dusíku v areálu DEZA za situací, kdy výsledky měření imisní situace v obci Vysoká budou signalizovat možné překročení imisních limitů stanovených zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší tak, aby nedošlo k jejich překročení. Regulační řád bude součástí žádosti o integrované povolení podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci.
4. Společnost DEZA, a. s., v průběhu roku 2003 na své náklady zpracuje návrh a zahájí studie měření pachových emisí a imisí pocházejících z areálu DEZA. Výsledky těchto studií bude postupně společnost DEZA předkládat Krajskému úřadu Zlínského kraje, OI ČIŽP Ostrava a příslušnému orgánu hygienické služby.
5. Společnost DEZA, a. s., splní v termínu stanoveném Krajským úřadem Zlínského kraje úkoly vyplývající z programu ke zlepšování kvality ovzduší Zlínského kraje, pokud takovýto program Zlínský kraj zpracuje a zveřejní.
6. Společnost DEZA, a. s., zpracuje a předloží Krajskému úřadu Zlínského kraje pro rekonstruovanou výrobu ftalanhydridu do konce roku 2003 žádost o integrované povolení podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci. Do podkladů žádosti uvede i dílčí výsledky měření imisní situace v obci Vysoká.

Pro fázi výstavby:

1. Společnost DEZA, a. s., zajistí, aby byly veškeré montážní a stavební činnosti prováděné touto společností i dodavateli prací v souvislosti s rekonstrukcí výroby

ftalanhydridu prováděny způsobem, který nebude porušovat podmínky ochrany zdraví a životního prostředí stanovené právními předpisy, a že nedojde v důsledku rekonstrukce zařízení ke zhoršení žádného z faktorů působení společnosti na okolí.

2. Společnost DEZA, a. s., zajistí v průběhu rekonstrukce výroby ftalanhydridu kontrolu a případnou opravu kanalizačního řádu mezi výrobnou ftalanhydridu a čistírnou odpadních vod.
3. Společnost DEZA, a. s., aktualizuje analýzu havarijních rizik areálu DEZA a zapracuje její případné závěry do výrobní a bezpečnostní dokumentace ještě v době do zahájení řádného provozu rekonstruovaného zařízení.
4. Společnost DEZA, a. s., bude provádět měření imisních koncentrací oxidů síry a oxidů dusíku tak, aby bylo dlouhodobým měřením zjištěno imisní pozadí v obci Vysoká ještě před uvedením rekonstruované výroby ftalanhydridu do provozu.
5. Společnost DEZA, a. s., zajistí, aby v průběhu realizace stavby byly prováděny důkladné a důsledné zkoušky těsnosti a funkce hermetizačních systémů technologického řetězce.

Pro fázi provozu:

1. Společnost DEZA, a. s., zabezpečí plnění závazku na nezvyšování produkce oxidu siřičitého z areálu DEZA a bude prokazovat Krajskému úřadu Zlínského kraje způsob splnění závazku dodržení emisního stropu pro oxid siřičitý.
2. Společnost DEZA, a. s., bude provozovat rekonstruovanou výrobu ftalanhydridu v souladu s požadavky právních předpisů na ochranu zdraví a životního prostředí.
3. Společnost DEZA, a. s., bude pokračovat v měření imisní situace v obci Vysoká nejméně do doby získání integrovaných povolení podle zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci pro celý stávající areál DEZA.
4. Pokud výsledky měření koncentrace oxidů síry v obci Vysoká budou nasvědčovat tomu, že by docházelo k překročení imisních limitů stanovených zákonem č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší, omezí společnost DEZA, a. s., podle zpracovaného regulačního plánu provoz významných emisních zdrojů v areálu DEZA tak, aby bylo překročení imisního limitu zamezeno.
5. Společnost DEZA, a. s., bude v době do získání integrovaných povolení pro celý stávající areál DEZA pokračovat na své náklady ve zpracování studií emisního a imisního zatěžování okolí areálu DEZA pachem.
6. Společnost DEZA, a. s., bude trvale udržovat a využívat ochrannou funkci podzemní hydraulické clony k ochraně okolí areálu DEZA před znečišťováním podzemní vody a půdy škodlivými látkami z areálu DEZA.

Datum vydání stanoviska:

Jméno, příjmení a podpis pověřeného zástupce příslušného úřadu

PODPISOVÝ LIST A KOPIE AUTORIZACE KE ZPRACOVÁNÍ POSUDKU

Datum zpracování 1. verze posudku: 17. října 2002
2. verze posudku: 3. listopadu 2002
konečné verze posudku: 9. dubna 2003

Podpis zpracovatele posudku:

Autorizace ke zpracování posudku: viz. příloha č. 1

PŘÍLOHY:

1. Kopie autorizace podle §19 zákona, ke zpracování dokumentace a posudku, ve smyslu §24 zákona
2. Kopie vyjádření dotčených územních samosprávných celků a dotčených správních úřadů
3. Kopie BREF LVOC pro ftalanhydrid
4. Rozptylová studie
5. Snížení emisí z teplárny úsporou páry
6. Snížení emisí z teplárny záměnou paliva
7. Dopis Pragochema, spol. s r. o.
8. Výsledky imisního monitoringu v obci Vysoká za část února a březen 2003